БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 60 (5989)
МАРТЫН 22
СРЕДА
1950 он

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ
БМАССР-ай ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

Сэн 20 мүнгэн.

Партийна организацинуудай зорилго юуб гэхэдэ, колхознигуудай, МТС-үүдэй ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ниитын-политическэ хүдэлмэри эршэдхэхэ, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай ба политическэ дэбжэлтые толгойлон, хабарай тарилгада амжалтатайгаар бэлэдхэхэ ба үнгэргэхэ ябадалда, 1950 он соо хүдөө ажахын бүхы культурануудай үндэр ургаса абалгада тэрэниие зорюулха.

(ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолһоо).

Социалистическэ мүрысөөе улам үргэдхэхэ

Манай ороной ажалшад СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаһан һунгалтануудые ажалай айхабтар ехэ амжалтануудтайгаар угтаба. Бурят-Монголой хэдэн олон колхозууд ба МТС-үүд, заводууд ба фабриканууд һунгалтын хүндэлэлдэ түсэбөө нилээд үлүүлэн дүүргэбэ. Энэ болбол СССР-ей Верховно Соведэй һунгалтые угтуулан республика соо үргэнөөр дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй аша үрэнь болоно.

Энэ мүрысөөн хадаа олон мянгаад хүдэлмэришэд ба колхознигуудые эдэбхитэй ба өршөөтэй ажалда хабаадуулжа, хүдэлмэриин нормонуудые нилээд үлүүлэн дүүргэхэ ябадалда хүргөө. Тиигэжэ, һунгалтануудта бэлэдхэлэй үедэ манай республикын арадай ажахын гээгдэжэ ябаһан һалбаринууд — нютагай ба загаһанай промышленностиин предприятинууд нилээд һайнаар ажалладаг болоһон, кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн бригаданууд ба предприятинууд һүүрэггүй олон болобо. Мүн һунгалтануудые угтуулан, хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри шангадажа, мүнөө олонхи колхозууд ба МТС-үүд хабарай тарилгада бэлэн болонхой.

СССР-ей Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлэй ба тэрэнэй хүндэлэлдэ үргэнөөр дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй арсашагүй аша үрэнь юуб гэхэдэ, тэрэ болбол манай республикын ажалшадай ажалай ба политическэ дэбжэлтые үзэгдөөгүй үндэр дээдэ хэмжээндэ үргэһэн, промышленность ба хүдөө ажахын саашанхи хүгжэлтын темпые нилээд хурдадхаһан байна.

Мүнөө һунгалтануудай дүүрэөд, коммунистнууд ба партийна бэшэ хүнүүдэй сталинска эбдэршэгүй блогой толотомо илалта түйлаад байхада социалистическэ мүрысөөе һуладхахагүй, харин улам үргэдхэхэ ба шангадхаха ёһотой байнабди. Партийна ба ажахын организацинууд, профсоюзна ба комсомольско организацинууд болбол СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй амжалтануудые саашадань бэхижүүлхэ, тэдэ амжалтануудые майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ бүри олон болгохо ёһотой.

Нютагуудтахи партийна ба советскэ органууд болбол ажалшан зоной тон ехэ политическэ ба ажахын дэбжэлтые толгойлон, предприяти ба колхоз бүхэнэй һайнаар хүдэлмэрилхэ, дайнай һүүлэй табанжэлэй шиидхэхы үе—1950 оной түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадалые хангаха уялгатай.

Мүнөө Бурят-Монголой бүхы партийна организаци өөрынгөө ээлжээтэ, XVI-дахи конференцидэ бэлэдхэжэ байна. Энэ конференци болбол партийна организацинин, бүхы республикын ажабайдалда тон ехэ политическэ удхатай хэрэг болоно. Тиимэһээ тус конференциие үйлэдбэриин амжалтануудтайгаар угтахын түлөө үргэн ниитэ зон бэлдэжэ байна. Улан-Удын промышленность ба транспортын түрүү цехүүд ба бригаданууд, тэдэнэй түрүү хүдэлмэришэд областной партийна конференциин хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаад, Эхэ орондоо элбэг ехэ продукци үгэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Һунгалтануудай хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, түсэбһөө гадуур ашаанай 25 вагонуудые бүтээһэн вагонно-товарна цех болбол стахановска вахтада жагсаха гэһэн үүсхэл гаргаа. Тэрэ цех мартын 24-дэ кварталайнгаа түсэб дүүргэхэ гэһэн уялга абаба. Тэрэнэй жэшээгээр шэрэм шудхалгын, инструментальна ба ПВЗ-гэй бусад цехүүд стахановска вахтада жагсаба. Иимэ стахановска вахта республикын бусад предприятинуудаар ба МТС-үүдээр өмхидхэгдэжэ байна.

Республикын хүдөлмэришэд ба колхознигуудай, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэл ба оролдолгонь юун тухай хэлэнэб гэхэдэ, тэдэнэр шадаал һаа ехэ ба һайн шанартай продукциие Эхэ орондоо бүтээжэ үгэхэ, коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлэй илалтануудые улам арбидхаха гэһэн удхатай. Үргэн ниитэ зоной иимэ патриотическа оролдолго хадаа манай советскэ ороной саашадаа хүгжэхэ ба бэхижэхэ хэрэгтэ, бүхы һунгагшадта ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй хандалга соо хэлэгдэһэн программые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдана.

Тиимэһээ нормоёо дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө, продукциин шанарые дээшэлүүлхын ба өөрын үные химдаруулхын түлөө тэмсэлые али болохоор дэмжэхэ социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон бүхы хүдэлмэришэд ба колхознигуудта үдэр бүриин халуун туһаламжа үзүүлхэ ёһотойбди.

Һунгалтануудта бэлэдхэжэ, табанжэлэй түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ нилээд ехэ амжалтануу түйлагдаа. Теэд бидэнэй хүдэлмэридэ дутуу дунданууд ехэ бии. Бидэнэр большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, ажал хүдэлмэриингөө дутуу дунданиудые бүрин элирүүлхэ, тэдэниие усадхахын түлөө шухала хэмжээнүүдые абаха, бүхы түрүү, һайн юумэнүүдые дэмжэхэ, дэлгэрүүлхэ ёһотойбди.

Манай республикын ажалшад һунгалтын хүндэлэлдэ түйлаһан амжалтануудаа саашадань бэхижүүлжэ, майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсон, улам һайнаар ажаллаха ёһотой:

Социалистическэ мүрысөөндэ улам олоороо хабаадажа, бүри үндэр бүтээсэнүүдые түйлая!

ХАБАРАЙ ТАРИЛГАДА БЭЛЭДХЭЛ ТУХАЙ ПАРТИ БА ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ТОГТООЛДО ХАРЮУ

Хабарай тарилгада жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхын түлөө

МИНСК. Хүдөө ажахын ажалшад хабарай тарилгада бэлэдхэхэ тухай парти ба правительствын тогтоолые халуун һайшаалаар угтаба. Тогтоолые зүбшэн хэлсэхэ зуураа таряашад хадаа хабарай тарилгые жэшээтэ һайнаар ябуулха ба полинууд дээрэ үндэр ургаса ургуулхаар бэлэн байһан тухайгаа мэдүүлбэ.

Слуцка районой колхозууд энэ жэлдэ бүхы тарилгаяа сортовой үрһэнүүдээр хэхэнь. Үтэгжүүлгэ бэлэдхэхэ түсэб 1,5 дахин үлүүлэн дүүргэгдээ. Тракторнууд ба прицепной зэмсэгүүд заһабарилагдаа. Районой механизаторнууд тракторна хүдэлмэринүүдые үнгэрһэн жэлэйхиһээ 1,5 дахин ехээр хэхэ байна.

РОСТОВ-НА-ДОНУ. Хабарай тарилгада колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудай бэлэдхэлэй ябаса тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоол халуунаар зүбшэн хэлсэгдэнэ.

Хүдөө ажахые саашадань дэбжүүлхэ тухай сталинска анхаралаар зоригжуулагдаһан казагууд ба казачканууд хабарай тарилгые жэшээтэ һайнаар ябуулха ба үндэр ургаса ургуулха уялгануудые абана.

Хабарай полевой хүдэлмэринүүдые область соогоо түрүүлэн дүүргэһэн Аксайска МТС-тэ болоһон суглаан дээрэ тракторна отрядай бригадир И. В. Колесниченко хэлэбэ.

— Советскэ гүрэн,—гэжэ тэрэ хэлэбэ, — колхозно таряашадта угааехэ туһаламжа үзүүлнэ. Манайда тракторнууд, комбайнууд, сеялкэнүүд, плугууд ба хүдөө ажахын орёо бусад техникын тоо жэлһээ жэлдэ олошорно. Энэ хадаа полевой хүдэлмэринүүдые түргэнөөр ба үндэр шанартайгаар хэхэ арга боломжые олгоно.

Үнгэрһэн жэлдэ манай бригадын механизаторнууд «Идея Ленина» гэжэ хүдөө ажахын артельдэ хабарай тарилгые хүдэлмэриин 6 үдэртэ дүүргэһэн байгаа. Тиин мүнөө бидэнэр энэ хугасаае 4 үдэр хүрэтэр багадхаха ба бүхы культурануудай элбэг баян ургаса ургуулха ябадалдань колхознигуудта туһалха байнабди.

КРАСНОДАР. Хабарай тарилгада бэлэдхэлэй ябаса тухай парти ба правительствын тогтоол хадаа Кубаниин таряашадай дунда ажалай үндэр ехэ дэбжэлтые үүсхэбэ.

—Энэ шухала тогтоол хадаа — гэжэ Штейнгартска районой Максим Горькиин нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Н. Рожков хэлэбэ—манай полинуудай ургасые саашадань дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлэй дайшалхы программа мүн гэжэ бидэнэр хүлеэн абаабди. Энэ жэлдэ залаата культурануудай бүхы талмай дээрэ бидэнэр 120 пүүдэй ургаса ургуулхабди. Нүхэр Шумилинай бригада 250 гектар дээрэ гектар бүриһөө 250 пүүд намарай шэниисэ ургуулха уялга абаа.

Социалистическэ Ажалай Герой Д. Е. Тыртышнын тракторна бригада Тихорецкэ районой Фастовецын нэрэмжэтэ колхоздо залаата культурануудай тарилгые дүүргэжэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые угтаа.

Ленинэй орденто «Кубань» совхозой коллектив 1870 гектарта залаата культурануудай тарилгые 4,5 хүдэлмэриин үдэртэ дүүргэжэ, мүнөө олон жэлэй ногоонуудые амжалтатайгаар тарижа байна.

Ороһото культурануудай тарилгые үргэдхэнэ

КАРШИ, (Кашка-Дарьинска область). Кашка-Дарьинска областиин колхознигууд хабарай тарилгада бэлэдхэлэй ябаса тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолдо ажал хэрэгээр харюусана. Ойрын табан үдэрэй турша дотор тэдэнэр түсэбһөө гадуур 15 мянган гектарта ороһото культурануудай тарилга хэхэ гэжэ шиидэбэ.

Уялгаяа дүүргэхын тула тэмсэнэбди

Манай аймагай колхознигууд, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд 1950 ондо ехэнүүд талмайнуудһаа үндэр ургаса хуряахын түлөө бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөө үүсхэһэн байгаа. Тиин, «Красный боевик» гэжэ манай колхоз бүхы тарилгаһаа га бүриин 90 пүүдһээ бага бэшэ, тиихэдэ 150 гектарһаа га бүриин 120 пүүд, 40 гектарһаа га бүриин 180 пүүд шэниисэ хуряаха уялга абаа һэн.

Колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудай хабарай тарилгада бэлэдхэлэй ябаса тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолтой танилсаад, бүхы аймагаараа республиканска мүрысөө . үүсхээд байхадаа, бидэнэр өөһэдынгөө урдахи харюусалгые мэдэржэ, үндэр ургасын түлөө шангаар тэмсэжэ эхилээбди. Тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ олон колхознигууд хабаадуулагданхай. Тэдэнэр, социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоод, ажал дээрээ нилээд һайн аша үрэ харуулжа байна.

Тарилгын бүхы талмайда хүрэхэ үрһэн хаагдажа, сэбэрлэгдээ. Энэ хүдэлмэридэ ябаһан колхознигууд М. Сафонов, П. Сафонова, В Новокрещенных, А. Перфильева ба бусад үндэр бүтээсэтэ ажалай үльгэр жэшээ харуулжа, үрһэ хаалга, сэбэрлэлгые болзорһоо урид дүүргэхэ арга олгоо.

Манай түмэршэ дархашуул М Перфильева А. Сафонов хоёр бүхы плуг, борной болон сеялкэнүүдээ һайн шанартайгаар заһабарилба. Мүн хомут тоногуудаа бэлэн болонхой. Колхозой тоног зэмсэг заһабарилагшад И. Сафонов, Н. Перфильев гэгшэд энэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, абаһан уялгаяа арюунаар дүүргэбэ.

Үбэлэй агротехническэ хэмжээ ябуулгануудые саг соонь үнгэргэхэ хэрэгтэ нилээд ехэ оролдолго гаргагдана. Саһанай орохотой хамта тэрэниие поли дээрэ тогтоожо эхилээ һэмди. Поли дээрэ 1500 шарга наг шэбхэ зөөгдэжэ, обоологдонхой. Энэ хүдэлмэри үргэлжэлһөөр. Нэгэ хэды хоноод лэ бригадын гэшүүд айлнуудаар ябажа, нютагай үтэгжүүлгэнүүдые суглуулдаг. Гадна, үнэһэ суглуулха даалгабари гэрэй эзэн эхэнэр бүридэ үгтэнхэй.

Энэ жэлдэ сахарна свеклын тарилга 5 гектараар үргэдхэгдэхэ юм. Тус культурын гектар бүриһөө 155 центнер ургаса хуряаха уялгатайбди. Сахарна свеклые зүбөөр тариха ба харууһалхын тулада колхознигууд агротехническэ кружогто хабаадана.

Тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтажа, тэрэниие богони болзор соо, агротехническэ эрхим шанартайгаар үнгэргэхэдөөл үндэр ургаса хуряаха байнабди. Тиимэдэ манай колхознигууд хабарай полевой хүдэлмэридэ хэр зэргээр бэлэдхэһэнээ үшөө дахин шалгажа, бишыханшье дутуунуудые олобол, тэрэниие дары усадхаха, газарай гэдэхэтэй хамта тарилгын урда тээхи элдүүрилгые эхилхэ байна.

Г. Сафонов, колхозой түрүүлэгшын орлогшо,
М. Сафонов, таряанажалай бригадын бригадир.

Шэнэ амжалтануудта зоригжуулба

Энэ жэлдэ үндэр ургаса хуряахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоһон Үшөөтэйн МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд тарилгада бэлэдхэлые урдынхиһаа үлүү һайнаар ябуулжа байна. МТС-эй бүхы тракторнууд болзорһоо бүри урид заһабарилагдаа. Иимэ амжалта яагаад түйлааб гэхэдэ, заһабарилгын сезондо машинно-тракторна мастерскойгоо һайнаар ба түргэнөөр бэлэдхэһэн, заһабарилагшадые шухала хэрэгтэй зэр зэмсэгүүдээр гүйсэд хангаһан байха юм. Тиин, заһабарилгые эхилһэн түрүүшын үдэрһөө хойшо хоёр халаанай хүдэлмэри эхмидхэгдэһэн байгаа. Һүниин халаанай һаатахагүйн тулада цех бүридэ гэрэл оруулагдаһан байха юм.

Заһабарилгын эхилхэһээ хойшо шанарай түлөө шанга тэмсэл хэгдэнэ. Партийна эхин организациин секретарь нүхэр Бубеев түрүүтэйгээр заһабарилгын шанар шалгаха тусхай комисси байгуулагданхай. Энэ комисси дутуунуудые элирүүлээ һаа, тэрээниие саг соонь усадхаха хэмжээ абадаг юм.

Хуушарһан детальнуудые шэнэдхэн һэльбэхэ хэрэгтэ бүхы заһабарилагшад шухала анхарал табидаг. Тэдэнэр 32 элдэб частьнуудые һэргээн һэльбэжэ тракторнуудта хэрэглээ.

Хабарай тарилгада бэлэдхэлэй ябаса тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолтой танилсаад байхадаа, энэ МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд ажалдаа шэнэ амжалтануудые түйлахаар зоригжобо. Тиин, тарилгада бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэринүүдые ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэ, бригада хоорондын харилсан шалгалсалгые эмхидхэхэ гэжэ шиидээ. Хабарай тарилгын үедэ тракторнуудаа һүни хүдэлгэхэ гэһэн шэнэ уялга абаад, электрическэ гэрэлнүүдые түхеэржэ байна.

Мүн трактор заһабарилгые болзорһоо урид дүүргэһэн Тарбагатайн МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд парти ба правительствын тогтоолые халуунаар угтаад, шэнэ уялгануудые абаһан байна.

Н. Хазагаев.

Минай Суменковой үүсхэл

Хабарай тарилгада бэлэдхэлэй ябаса тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй шэнэ тогтоолоор зоригжоһон Суулгын МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд заһабарилгые эрид хурдадхажа, дутуунуудаа дары усадхаха гэжэ шиидэбэ.

Солото-комбайнер Минай Суменковой бригадада тракторна сеялкэнүүдые заһабарилха даалгабари үгтэнхэй. Энэ бригада мүнөө 19 сеялкэ бэлэн болгоод байна.

— Парти ба правительствын энэ тогтоолдо харюу болгон, балансһаа гаргагдаһан сеялкэнүүдые һэльбэн заһабарилая, — гэжэ Минай Суменков мэдүүлээ. Энэ үүсхэлыень бригадын гэшүүд халуунаар угтаад, түсэбһөө гадуур сеялкэ заһабарилжа эхилбэ.

М. Елаев.

Тракторна бригада—харьяата колхоздоо

Сергей Родионович Ревенскиин хүтэлбэрилдэг тракторна бригада Гашейн МТС соо түрүүлэн заһабарилгаяа дүүргээд, харьяата колхоздоо ошобо. Хабарай тарилгада хаһа соонь бэлэдхэһэн энэ бригадые «Красный Заган» колхозой гэшүүд халуунаар угтаа.

Тиин, колхозой правлени тракторна бригадада туһалха колхознигуудые томилһон байна. Тэдэнэр бригадын гэшүүдтэй хамта, полевой байрануудаа заһабарилжа дүүргээ. Мүн энэ бригада полевой хүдэлмэриин үедэ хэрэглэгдэхэ запасной частьнуудаар гүйсэд хангагдаһан, горючияа зөөһэн байха юм.

Ленинэй орденто ПВЗ-гэй котельнэ цехын түрүү бригада (бригадирынь А. Остроухов) үдэр бүриингөө даалгабарине 200—210 процент дүүргэжэ, социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлэн ябана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: энэ бригада (наада таладань нүхэр Остроухов) ажаллажа байна. **М. Минеевэй фото.**

Бүхы хүсэеэ элсүүлнэ

Улан-Удын мотор заһабарилгын заводой коллектив СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эршэмтэйгээр оролсожо, үйлэдбэри дээрээ амжалтануудые түйлаһан байха юм.

Мүнөө тус заводойхид тэрэ мүрысөөгөө зааханшье һуладханагүй. Нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн хүдэлмэрилнэ.

Механическа цехын түмэршэ дархан М. Бокдущин өөрынгөө туһалагша М. Лебедевтэй хамта халаанайнгаа нормонуудые 240 гаран процент дүүргэнэ. Модо болбосоруулгын цехын модошо дархашуул нүхэд Молчанов, Макрушин гэгшэд даалгабарияа холодоо 200-гаад процент дүүргэдэг байна.

Мүн котельнэ цехын нүхэр К. Кондратинай бригада декада бүриингөө даалгабариие нэгэ хахад дахин дүүргэнэ.

Цым. Цыдыпов.

Түрүү һуури эзэлбэ

Нижне-Ангарскын загаһанай комбинадай судна заһабарилагшад СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэбэ.

Судндануудай моторнуудые ба палубна заһабаринуудые апрелиин эхеэр дүүргэхэ байһан аад, эдэ хүдэлмэринүүдые болзорһоонь урид, мартын 10-да дүүргээ. Тиин, тус комбинадай судна заһабарилагшад Байкалгосрыбтрест дотор социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ.

Г. Сурков.

Бүд нэхэгшын амжалта

Улан-Удын сэмбын фабрикын бүд нэхэгшэ залуу басаган Анна Шишкина инженер Ковалевой түрүү методые хэрэглэһэнэйнгээ ашаар, ажалай үндэр амжалта түйлана. Нёдондо жэлдэ нүхэр Шишкина түсэбһөө гадуур 3200 метр сэмбэ гүрэндөө үгэһэн байха юм. Мүнөө түйлаһан тэрэ амжалтаяа арибадхан бүри эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Мартын 12-ой мэдээгээр нүхэр Шишкина энэ оной түрүүшын кварталай даалгабариие болзорһоонь урид дүүргэбэ.

Кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ

Нютагай промышленностиин Министерствын түрүү предприятинууд энэ оной 1 кварталай түсэб болзорһоонь урид дүүргэжэ байна. Улан-Удын весоремзавод (директорэй уялгые дүүргэгшэ нүхэр Зайцев) кварталайнгаа түсэбые мартын 10-да дүүргэхэтэйгээ хамта табанжэлэйнгээ түсэб 1926 — 27 онуудай хубилдаггүй сэнгээр 102,8 процент гүйсэдхэбэ.

Тэрэшэлэн Сүхын арһанай завод, Заиграйн, Кударын аймагуудай промкомбинадууд мартын 11-дэ 1-дэхи кварталайнгаа түсэбые дүүргэбэд.

Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин Центральна Комитет ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведһөө

Большевистскэ партиин ба уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй үнинэй ажал-ябуулагша, СССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Михаил Григорьевич **Цхакая** хүндөөр убшэлһэнэй һүүлээр, мартын 19-нэй үдэрэй 1 часта наһа бараа гэжэ парти болон бүхы ажалшадта Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин Центральна Комитет ба СССР-эй Министрнүүдэй Совет гүнзэгы гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

Грузинска ССР-эй партийна, советскэ ба олониитын организацинуудай гүйлтаар, М. Г. Цхакаяе хүдөөлүүлгэ Тбилиси городто болохо байна.

Майн урда тээхи мүрысөөн дэлгэрнэ

КРИВОЙ РОГ. Мартын 20. (ТАСС). Ильичын нэрэмжэтэ рудникай шахтанууд үдэр бүхэн түсэбһөө гадуур руда үгэнэ. СССР-эй Верховно Соведэй депутат Алексей Семиволосоор толгойлогдоһон горнягуудай стахановска коллектив һаа майн 1 хүрэтэр түсэбһөө гадуур хэдэн эшелон рудае металлургнуудта эльгээхэ уялга абаа.

Майн урда тээхи мүрысөөнэй түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилэн, № 5 шахтын горнягууд үндэр бүтээсэтэйгөөр ажаллана. Андрей Цымбалай хүтэлбэрилдэг проходчигуудай бригада хурданаар ажаллаха арга хэрэглэн хоёр хахад һарын турша дотор 120 метрын орондо 220 метртэ малталга хэжэ, нормоёо үлүүлэн дүүргэһэн байна.

• Рудник дээрэ 230 горнягууд хоёрдохи кварталайнгаа даалгабари дүүргэжэ эхилээ.

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведтэ

Наука ба ухаалан зохёолгын талаар онсо гайхамшагта хүдэлмэринүүдэй түлөө 1949 оной Сталинска шангуудые олгохо тухай *)

Онсо гайхамшаг научна хүдэлмэринүүдэй, онсо гайхамшаг ухаалан зохёолгын ба үйлэдбэридэхи хүдэлмэриин методүүдые үндэһөөрнь мэргэжүүлһэнэй түлөө 1949 оной Сталинска шангуудые олгохо гэжэ ССР Союзай Министрнүүдэй Совет тогтообо.

II.

Онсо гайхамшаг ухаалан зохёолгын ба үйлэдбэриин хүдэлмэриин методүүдые үндэһөөрнь мэргэжүүлһэнэй түлөө Сталинска шангуудые олгохо гэбэл:

100.000 ТҮХЭРИГЭЙ ХЭМЖЭЭНЭЙ ХОЁРДОХИ ЗЭРГЫН ШАНГУУДЫЕ

32. Николай Иванович **Петровто**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, Владимир Алексеевич **Масленниковта**, Николай Александрович **Почтарьта**, Николай Дмитриевич **Рязанцовта**, Научно-шэнжэлэлгын институдай инженернүүдтэ, — сэрэгэй техникын талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

33. **Борис Иванович Петяшинда**, Василий Алексеевич **Ануфриевта**, Борис Николаевич **Муравинда**, Михаил Михайлович **Ивановто**, Николай Митрофанович **Хитрунда**, фрезернэ станогуудай Горьковско заводой инженернүүдтэ, — үндэр ехэ бүтээсэтэй түргэн хүдэлдэг консольно ба хүндэ фрезернэ станогуудые бии болгоһоной түлөө.

34. Марк Исаевич **Поллякта**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, И. И. Ползуновой нэрэмжэтэ Центральна Котлотурбинна институдай ахалагша научна сотруднигта, Георгий Альбертович **Бургвицта**, тэрэ институдай инженертэ, Павел Николаевич **Кендысьтэ**, тэрэ институдай инженертэ, Анатолий Павлович **Беляевскидэ**, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Невскэ заводой инженертэ, Абрам Беньцианович **Думерта**, «Комега» гэжэ топочно заводой главна конструкторта, Виталий Петрович **Ромадинда**, Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ Бүхэсоюзна Научно-шэнжэлэлгын теплотехническэ институдай главна инженертэ, Меер Мовшевич **Шильдкредтэ**, тэрэ институдай ахалагша научна сотруднигта, Николай Аверкиевич **Петровто**, Ярославска ГРЭС-эй главна инженертэ, — шахтно-тээрмын топконуудые бии болгожо, үйлэдбэридэ оруулһанай түлөө.

35. Самуил Павлович **Рабиновичто**, главна конструкторта, Анатолий Прокофьевич **Белоусовта**, Леонид Павлович **Налетовто**, Борис Николаевич **Степановта**, Научно-шэнжэлэлгын институдай инженернүүдтэ, Владимир Владимирович **Вюншдэ**, Абрам Айзикович **Форштертэ**, заводой инженернүүдтэ, Арон Захарович **Шостагта**, инженер-капитанда, — сэрэгэй техникын талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

36. Иван Сергеевич **Рожковто**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, Петр Степанович **Беловто**, Борис Сергеевич **Русановта**, инженернүүдтэ, Георгий Павлович **Боларовичто**, Евгений Трофимович **Шаталовта**, научна сотруднигуудта,—геологобэдэрэлгын хүдэлмэридэ хэрэглэгдэхэ металлогеническэ карта зохёоһоной ба анализ хэһэнэй түлөө.

37. Виталий Евгеньевич **Розенфельдэ**, В. М. Молотовой нэрэмжэтэ Московско энергетическэ институдай профессортэ, Виктор Сергеевич **Кулебакинда**, академигтэ, тэрэ институдай профессортэ, Олег Алексеевич **Некрасовта**, тэрэ институдай ассистентдэ, Исаак Ильич **Лившицтэ**, СССР-эй нүүрһэнэй промышленностиин Министерствын техническэ управлениин начальнигай орлогшодо, Борис Николаевич **Тихменевтэ**, С. М. Кировай нэрэмжэтэ, «Динамо» заводой инженертэ, Лев Николаевич **Зарманда**, Гипроуглемашай конструкторта, Андрей Попович **Хрипиндэ**, Москвоуголь комбинадай шахтын главна инженертэ, Мейер Ицкович **Кайцбергдэ**, «Электропривод» трестын ахалагша научна сотруднигта, — руднигуудта хэрэглэхэ шэнэ конденсаторна электровоз бии болгоһоной ба ашаглаһанай түлөө.

38. Александр Леонович **Ротинянда**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, институдай ахалагша научна сотруднигта, Виктор Иванович **Носальда**, комбинадай директортэ, Александра Антоновна **Григорьевада**, Вадим Николаевич **Розовто**, комбинадай инженернүүдтэ, Семен Михайлович **Петровто**, Главна управлениин начальнигта, Евгений Петрович **Петровто**, цехын начальнигта, Сарра Еселевна **Соловада**, институдай ахалагша научна сотруднигта, — металлые промышленна абалтын технологическа процессые зохёоһоной ба шудалһанай түлөө.

39. Антон Антонович **Савельевтэ**, главна конструкторта, Анатолий Леонидович **Хоринскида**, заводой инженертэ, Николай Иванович **Лебедевтэ**, Научно-шэнжэлэлгын институдай инженертэ, — радиохарилсаанай талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

40. Михаил Степанович **Сидельниковтэ**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, М. И. Калининай нэрэмжэтэ Алтайска тракторна заводой главна инженертэ, Николай Гордеевич **Зубаревта**, профессортэ, Харьковска тракторна заводой главна конструкторта, Виктор Алексеевич **Каргополовто**, Сталинградска тракторна заводой главна инженертэ, Алексей Кузьмич **Платоновто**, тэрэ заводой главна конструкторта, Петр Павлович **Парфеновто**, М. И. Калининай нэрэмжэтэ Алтайска тракторна заводой түрүүнэй директортэ, СССР-эй автомобильна ба тракторна промышленностиин Министрын орлогшодо, Николай Николаевич **Перовскидо**, тэрэ заводой түрүүнэй главна инженертэ, Ерванд Арминокович **Сарнисянцда**, Ханина Яковлевич **Тейтельбаумда**, тэрэ заводой инженертэ, — хүдөө ажахын дизельнэ тракторай конструкци зохёоһоной ба промышленна ашаглалга шудалһанай түлөө.

41. Василий Андреевич **Соколовто**, профессортэ, Союзна тусхай «Нефтегазосъемко» конторын научна хүтэлбэрилэгшэдэ, Борис Петрович **Ясеневто**, главна геологто, Владимир Александрович **Фроловто**, «Нефтегазосъемко» конторын эрхилэгшэдэ, Пусин Мателевич **Турнельтаубта**, инженертэ, —нефть бэдэрхэдэ хэгдэдэг, газова съёмко ба газова каротаж зохёоһоной ба промышленна ашаглалгада оруулһанай түлөө.

42. Сергей Николаевич **Ушаковто**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, СССР-эй наукануудай Академиин гэшүүн-корреспондентдэ, Николай Александрович Карповта, Павел Павлович **Новомиловта**, Хая Носоновна **Свердловада**, Иоган Моисеевич **Фингауз-Трейгертэ**, Научно-шэнжэлэлгын институдай инженернүүдтэ, — шэнэ химическэ материалнуудые зохёоһоной ба промышленна ашаглалгада оруулһанай түлөө.

43. Николай Александрович **Цытовичто**, СССР-эй наукануудай Академиин гэшүүн-корреспондентдэ, СССР-эй наукануудай Академиин В. А. Обручевай нэрэмжэтэ мерзлотоведениин институдай *директорэй орлогшодо*, — хүрэһэн грунтнуудай механикын үндэһэ һуурие зохёоһоной түлөө.

44. Борис Иванович **Шавыринда**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, Дмитрий Иванович **Горшковто**, Николай Александрович **Доровлевто**, Михаил Кузьмич **Масленниковта**, Алексей Георгиевич **Соколовто**, конструкторска бюрогой инженернүүдтэ, Сергей Михайлович **Ворониндэ**, заводой инженертэ, Андриан Константинович **Савельевтэ**, Министерствын управлениин инженертэ, — буу зэбсэгэй талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

45. Борис Васильевич **Щербининдэ**, Мосэнергын Сталинска ТЭЦ-эй главна инженертэ, Николай Васильевич **Устиновта**, тэрэ ТЭЦ-эй котельнэ цехын начальнигта, Василий Иванович **Федосенкодэ**, ахалагша мастерта, Григорий Иванович **Фомичевто**, ТЭЦ-эй директортэ, Яков Моисеевич **Островскидо**, Петр Иванович **Комковто**, Мосэнергын инженернүүдтэ, Федор Федорович **Волковто**, Главуралэнергын Закамска ТЭЦ-эй инженертэ Григорий Прокопьевич **Поповто**, тэрэ ТЭЦ-эй котельнэ цехын ахалагша мастерта, — электростанцинуудай хэрэглэлнүүдые заһабарилха методүүдые үндэһөөрнь мэргэжүүлһэнэй түлөө.

46. Антонин Степанович **Южаковто**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, институдай начальнигта, Владимир Полиевктович **Костенкодэ**, институдай начальнигай орлогшодо, Глеб Анатольевич **Вахарловскидо**, Тихон Дмитриевич **Дятловто**, Сергей Александрович **Копосовто**, Александр Григорьевич **Ярошевичтэ**, институдай инженернүүдтэ, Алексей Александрович **Борисовта**, СССР-эй судобүтээлгын промышленностиин Министерствын инженертэ, Николай Прокопьевич **Мельниковтэ**, трестын инженертэ, Александр Тарасович **Грановскидо**, Валентин Михайлович **Гущинда**, барилгын трестын инженернүүдтэ, Сергей Павлович **Мельниковтэ**, трестын инженертэ,— корабль-бүтээлгын талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

50.000 ТҮХЭРИГЭЙ ХЭМЖЭЭТЭЙ ГУРБАДАХИ ЗЭРГЫН ШАНГУУДЫЕ

1. Мартын Голсанович **Абахаевта**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, Зоя Ивановна **Митягинада**, Илья Михайлович **Эльтерманда**, инженернүүдтэ, Софья Азарьевна **Разенцвейгтэ** Научно-шэнжэлэлгын институдай ахалагша научна сотруднигта,—түмэр-никелевэ аккумуляторнуудай технологи, конструкциин түлөө ба тэдэниие олоор үйлэдбэрилэн гаргалгые эмхидхэһэнэй түлөө.

2. Владимир Николаевич **Амарантовта**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, Георгий Васильевич **Старицында**, Александр Петрович **Удаловта**, инженер-подполковнигто, Георгий Александрович **Богомоловто**, Самуил Мануилович **Сандлерта**, Научно-шэнжэлэлгын институдуудай научна сотруднигуудта, Михаил Николаевич **Востоковто**, СССР-эй хэлхеэ холбооной хэрэгсэлнүүдэй промышленностиин Министерствын инженертэ, Аркадий Ефимович **Плешковто**, институдай түрүүнэй директортэ,—хэлхеэ холбооной хэрэгсэлнүүдэй талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

3. Вартан Александрович **Амиянда**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, главна инженергэ, Эдмунд Рафаилович **Герцигтэ**, Михаил Николаевич **Базловта**, Константин Петрович **Пономаревто**, Бронислав Семенович **Черновто**, Алексей Федорович **Малыйда**, Виктор Федорович **Андрайкодэ**, нэгэдэлэй инженернүүдтэ, Сабит Атаевич **Оруджевта**, нэгэдэлэй начальнигта, — нефть үйлэдбэрилэн абалгые ехэдхэлгын ашаг ехэтэ методые зохёоһоной ба бэелүүлһэнэй түлөө.

4. Григорий Пикифорович **Амосовто**, СССР-эй загаһанай промышленностиин Министерствын Главна Управлениин начальнигта, Алексей Павлович **Митрофановта**, гүльмэ оёлгын Решетихинска фабрикын директортэ, Николай Иванович **Карповта**, мүн тэрэ фабрикын главна механигта, Аркадий Леонидович **Гурьевта**, мүн тэрэ фабрикын гүльмэ оёлгын цехын начальнигта, Николай Александрович **Деминовто**, гүльмэ оёлгын Касимовска фабрикын главна инженертэ, — гүльмэ оёлгын эсэгэ ороной машинын конструкциие зохёоһоной түлөө.

5. Кузьма Андрианович **Андриановта**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, профессортэ, Александр Васильевич **Топчиевта**, академигтэ, Николай Семенович **Лозновто**, Михаил Викторович **Соболевскидэ**, Людмила Антоновна **Сабунда**, институдай сотруднигуудта, Николай Сергеевич **Наметкиндэ**, доцентдэ, Михаил Михайлович **Кусаковта**, профессортэ, Борис Дмитриевич **Изюмовтэ**, Максим Яковлевич **Левшугта**, Сергей Александрович **Голубцовто**, заводой инженернүүдтэ, — шэнэ авиационно материалнуудые зохёоһоной ба бэелүүлһэнэй түлөө.

6. Михаил Борисович **Арванда**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, Дмитровскэ экскаваторна заводой главна конструкторта, Николай Васильевич **Бутыховто**, Александр Андреевич **Тимофеевтэ**, Владимир Борисович **Шаферта**, Леонид Степанович **Саичевта**, мүн тэрэ заводой инженернүүдтэ, Валентин Владимирович **Туласвта**, мүн тэрэ заводой директортэ, — олон удхууртай эсэгэ ороной шэнэ экскаваторые бии болгоһоной ба промышленна талаар шудалһанай түлөө.

7. Александр Васильевич **Арсеевтэ**, түлишэ ашаглалгын Зүүн зүгэй Научно-шэнжэлэлгын институдай ахалагша научна сотруднигта, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, Николай Алексеевич **Ширининдэ**, мүн тэрэ институдай научна сотруднигта, Евгений Давыдович **Олайнигтэ**; Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ заводой инженертэ, Константин Алексеевич **Сиговтэ**,—халуу багатай доменно газын дулэгүйгөөр шатаалгын методые зохёоһоной ба бэелүүлһэнэй түлөө.

8. Евгений Петрович **Артеменкодэ**, Научно-шэнжэлэлгын институдай научна сотруднигта, Аркадий Федорович **Николаевта**, А. А. Ждановай нэрэмжэтэ Горьковско индустриальна институдай инженертэ,—хэлхеэ холбооной лини байгуулха шэнэ механизмые бии болгоһоной түлөө.

9. Григорий Иосифович **Атабековтэ**, хүдэлмэриин хүтэлбэрилэгшэдэ, С. Орджоникидзын нэрэмжэтэ Московско авиационно институдай профессортэ, Виктор Макарович **Волковто**, Яков Михайлович **Смородинскидо**, Вениамин Львович **Фабрикантда**, «Теплоэлектропроект» трестын инженернүүдтэ,—электросетиүүдэй түргөөр хүдэлдэг фильтровэ ехэ нигта хамгаалгые зохёоһоной ба тэрэниие олоор хэжэ гаргалгые шудалһанай түлөө.

10. Агасаф Алигасимович **Багировта**, Ага Гусейн **Кафаровта**, Мирзабала Дадаш оглы **Бадирхановта**, «Азнефть» нэгэдэлэй нефть үйлэдбэрилэн абаха мастернуудта, — комплексно-ажалай тоосоото бригадануудые эмхидхэһэнэй түлөө ба нефтяной скважинануудые заһабарилгын хоорондохи үеын хүдэлмэрие ехэдхэһэнэй түлөө.

11. Хадыга Хусаиновна **Байчуровада**, гүрэнэй Казанска селекционно станциин агрономдо,—намарай ооооһото таряанай шэнэ сортые бии болгоһоной түлөө.

12. Ашот Карапетович **Бадаянда**, главна конструкторта, Александр Федорович **Малютинда**, Евгений Иванович **Яковлевта**, Научно-шэнжэлэлгын институдай инженернүүдтэ, Николай Алексеевич **Карасовта**, Алексей Ярославич **Левицкидэ**, Борис Абрамович **Орловто**, заводуудай инженернүүдтэ,—сэрэгэй техникын талаар хэһэн хүдэлмэриин түлөө.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

*) Үргэлжэлэл. Эхниинь 52, 55, 56 ба 59-дэхи номернуудта.

Ажалай стахановска шэнэ методүүдые үйлэдбэридэ үргэнөөр хэрэглэхэ ябадалда хабаадаһанай түлөө Сталинай нэрэмжэтэ Московско автозаводой шудхалгын цехын хүдэлмэришэн Н. А. Васильевада Сталинска гурбадахи зэргын шан олгогдобо.

Үйлэдбэриин ажалай шэнэ методүүдые үргэнөөр хэрэглэһэнэй түлөө радиальна станогуудай одесска заводой токарь Г. С. Нежевенкодэ Сталинска гурбадахи зэргын шан олгогдоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сталинска шангай лауреадууд Н. А. Васильева ба Г. С. Нежевенко гэгшэд байна.

ТАСС-эй фотохронико.

И. В. СТАЛИНДА АМАРШАЛГАНУУД

Нүхэр И. В. Сталинай 70 наһанай ойтой дашарамдуулан, партийна, советскэ болон олониитын организацинуудһаа, ажалшадай коллективүүд, Советскэ Союзай гражданинуүд, гүрэнэй, ниитын организацинууд ба хилын саанахи элдэб нюурнуудһаа И. В. Сталинай нэрэ дээрэ олон тоото амаршалганууд ерэһэн байна.

Олон удаан жэлнүүдтэ элүүр энхэ ажаһуухыень нүхэр Сталинда бүхы зүрхэнһөө хүсэһэн амаршалгануудые хүргэбэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидуудай Курска областной профһургуулиин һурагшад ба багшанар;

«Динамо» гэжэ Ленинградска фото. материалнуудай фабрикын хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Азовско оймһоной фабрикын хүдэлмэришэд, инженернүүд ба технигүүд;

«Красная звезда» гэжэ Бакинска элетростанциин хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Воронежско областиин Микоянай нэрэмжэтэ Ольховско сахарна комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Чарджоуска гүрэнэй багшанарай институдай ба № 3 педагогическа училищиин багшанар, студентнүүд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Ульяновска областной партийна һургуулиин һурагшад, багшанар ба научна хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Баруун-Казахстанска областиин Уральска ликерно-архиин заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Рижскэ һүнэй комбинадай хүдэлмэришэд, стахановецууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Сочинска мяханай комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Махачкалинска моторо-заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Казахска ССР-эй наукануудай Академиин экспериментальна биологиин Институдай научна хүдэлмэрилэгшэд ба сотруднигуудай коллективэй суглаан;

Таганрогско мебельнэ фабрикын хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Пензенскэ шубуунай комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Ростовско кинотехникумэй дирекци, багшанар, хүдэлмэрилэгшэд ба һурагшад;

Киров городой Олег Кошевойн нэрэмжэтэ пионерскэ дружина;

Ворошиловградска областиин Белокуракинска районой медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Новосибирскэ роликово подшипнигуудай заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Түмэр замай Дно станциин дунда һургуулиин багшанарай ба һурагшадай коллектив;

Чапаевск городой № 10 эхин һургуулиин һурагшад, багшанар;

Харьковска областиин, Боровско районой, «Пролетарка» колхозой гэшүүд;

Минскэ һүнэй кислотагай заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Белорусска ССР-эй кинематографиин хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Ессентуки городой хүүгэдэй № 6 садай үхибүүд ба сотруднигууд;

Армавирска хүбэнгэй фабрикын хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшадай коллектив;

СССР-эй хүдөө ажахын Министерствын Ростовско электромеханическа заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Ростовско мылэ шаналгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Ростов-на-Дону городой хүүгэдэй № 8 байшангай хүмүүжүүлэгшэд, үншэн хүүгэд;

Сталинградска областиин, Иловатска районой, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд;

Харьков городой ажалшадай депутадуудай Сталинска райсоведэй гүйсэдком;

Кировоградска областиин Златополь городой дунда һургуулиин Сталинай нэрэмжэтэ пионерскэ отряд;

Заготзерногой Орловско пунктын хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Архангельска областиин ажалшадай депутадуудай Онежска районой Соведэй гүйсэдком;

Сталинградска областиин Еланска МТС-эй хүдэлмэришэд, албахаагшад, трактористнууд ба комбайнернууд;

Новгородско областиин хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй областной зүблөөн;

Алтайска хизаарай Бурановска һүнэй совхозой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба мэргэжэлтэдэй коллектив;

Брестскэ областиин Пружанска виноградна совхозой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба мэргэжэлтэд;

Алтайска хизаарай, Егорьевско районой, «Украина» гэжэ колхозой ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд;

Тамбовско областиин, Суравска сельсоведэй, «Искра» гэжэ колхозой гэшүүд;

Тюменскэ областиин Бикуловска районой, «Свободный пахарь» колхозой гэшүүд;

Харьковска областиин, Лозовско районой «Коммунист» гэжэ совхозой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба мэргэжэлтэдэй коллектив;

Томско областиин Кривошеинско районой, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд;

Тамбовско областиин Пичаевскэ МТС-эй хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Азербайджанска ССР-эй Закатальска районой, Ильичын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд;

Ростовско областиин Заветинскэ хонинной совхозой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Сталинградска областиин Ольховско районой, «Пламя Октября» гэжэ колхозой гэшүүд;

Сирийскэ коммунистическэ партиин Центральна Комитет;

Ливанска коммунистическэ партиин Центральна Комитет;

Хоерсвердын округой Сүлөөтэ немецкэ профсоюзуудай организаци;

Хойто Кореяын нэгэдэмэл профсоюзууд;

Румыни, Браила городой тракторна предприятинуудай хүдэлмэришэд, техническэ персонал ба албахаагшад;

Бүхэиндийскэ профсоюзуудай Конгресс;

Будапештскэ политическэ институдай эрдэмтэдэй совет;

Швециин, Умео, Хальмсунд ба Абболагорслуудай коммунистическэ организацинууд;

Прага городой, «Живнотиск» гэжэ типографиин хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Прага городой, «Мототехника» гэжэ национальна предприятиин хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Чехословаки, Карловы Барыдахи Масарикын нэрэмжэтэ дунда һургуулиин һурагшад;

Калининай нэрэмжэтэ Алтайска тракторна заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Ломоносовой нэрэмжэтэ, Ажалай Улаан Тугай ордента Ленинградска фарфорово заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Ленинэй ордента Куйбышевска автотракторна электро-түхеэрэлгын ба карбюраторнуудай заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэришэдэй коллектив;

Запорожско ферросплавуудай заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшадай коллектив;

Ленинград городой, «Ленэнерго» гэжэ трансформаторна электрозаһабарилгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Горьковско областиин, Дзержинск городой, «Рулон» гэжэ заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Дзержинскиин нэрэмжэтэ Балахнинска целлюлозно-саарһанай комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

«Октябрь» гэжэ Краснодарска заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Рига городой «Метеор» гэжэ Рижска заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Минскэ областиин, Борисовско районой химическэ заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Московско лако-шэрын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Осипенко городой, хүдөө ажахын машина бүтээлгын Первомайска заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

«Гигант» гэжэ Калужска зурууһай фабрикын хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшадай коллектив;

Рига городой «Сарканаис Рито» гэжэ трикотажна фабрикын хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

«Кемеровоуголь» трестын «Бутовская» гэжэ шахтын горнягуудай коллектив;

Харьковска металло-штамповочно заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Омско шинпэ заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Ровенскэ областиин Острожско модоной ажахын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Баку городой, түмэрбетонно изделинүүдэй заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Москва городой, «Новая заря» гэжэ парфюмернэ фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Смоленскэ областиин, Первомайска шэлэй заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшадай коллектив;

Грузинска ССР-эй наукануудай Академиин ниитын суглаан;

Минск город, Белорусска ССР-эй политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ общиествын правлени;

Украинска ССР-эй архитектурын Академиин VI сесси;

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

Хүүгэдэй номой недели үнгэргэхэ тухай

Профсоюзуудай Бурят-Монголой областной Соведэй президиум «Хүүгэдэй номой недели үнгэргэхэ тухай» тогтоол гаргаба.

«Хүүгэдэй номой недели» һурагшадай хабарай амаралтын үедэ, 1950 оной мартын 27-һоо апрелиин 1 хүрэтэр үнгэргэгдэхэ байна. Тус неделиие бэлэдхэхэ ба үнгэргэхын түлөө облпрофсоведэй харюусалгата секретарь нүхэр Н. Швачко түрүүтэй тусхай комисси баталагдаа.

Бүхы клубуудта, культурын байшан болон ордонуудта, профсоюзуудай библиотекэнүүдтэ хүүгэдтэ зорюулагдаһан литературна утреннигүүд болон вечернүүдые үнгэргэхэ гэжэ профсоюзуудай обкомууд, райкомууд, фабзавкомууд болон месткомууд уялгалагдана. Гадна, уранзохёолшод, уранзурааша дшад болон үйлэдбэриин новаторнуудтай уулзалганууд эмхидхэгдэхэ ёһотой. Үхибүүд—уншагшадай конференцинүүд үнгэргэгдэхэ юм. Кинофестивальнууд эмхидхэгдэжэ, тэндэ эрхим картинанууд ба киножурналнууд харуулагдаха байна. Мүн, классигуудай ба советскэ драматургнуудай эрхим пьесэнүүдые харахын түлөө коллективнэ театрнуудта ошолгонууд эмхидхэгдэхэ юм.

Тиихэдэ, номуудые класс һаа гадуур һурагшадай уншалга тухай хөөрэлдөөнүүд ба консультацинууд түрэлхидтэй хэгдэхэ байна. Эдэ уншагшадай тооё олошоруулха тушаа хэдэн хэмжээ-ябуулганууды библиотекэнүүд бэелүүлхэ ёһотой гэжэ дурсагдагша тогтоол соо заагдана.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Дээшэлүүлэгдэһэн эрилтэнүүд

(Мухаршэбэрэй аймагай партийна конференциһээ)

Мухаршэбэрэй аймагай партийн конференци дээрэ элидхэл хэ... ВКП(б)-гэй айкомой секретарь В. Новолоцкий ба үгэ хэлэһэн делегадууд айкомой худэлмэри бии байгаа гол дутагдал... ...элирүүлээ. Большевистскэ ...тус конференци дэ... ...урдынхиһаа һурагтүй ...гэлдэбэ.

Элидхэлшэ болбол тоосоото үе партиин айкомой бюрогой гэ... ямараар худэлмэриһэ... харуулха зуураа, большевистскэ шүүмжэлэлые тэдэнэй ...дэлгэрүүлхые ороло... байһаниие онсо тэмдэглээ. ...шалтаг дээрэһээ уламжалан ...партийна, советскэ кадр... хүмүүжүүлгэ ёһотой һай... табигдадаггүй байгаа. Хүтэл... худэлмэрилэгшэд өөһэ... худэлмэридэ зүб, партийна ...хэдэггүй, мүнөөдэрэйн ...урдаханаа хараад лэ ...байба.

Большевистскэ шүүмжэлэлэй ...дээрэһээ хү... артелиин Уставые за... тон бүдүүлигээр эбдэжэ ...уудэгөө. ВКП(б)-гэй ...бюрогой гэшүүд Митя... Новолоцкий, Шадаров болон прокурор Павлов гэгшэд ...Уставые эбдэлэг байгаа ...хүн шүүмжэлээ. Ара... судья Бутуханов гэгшын ...колхозуудай ...хонидые зөөдэг байһан делегадууд Оленников, ...ба бусад хэлэһэн байна.

...ургэлгын буруу методые ...мүнөө хүрэтэр хэрэглэдэг ...тухай делегат нүхэр Рото... хэлээ: «Айкомой бю... гэшүүд ехэнхидээ телефо... ябуулдаг гү, али шалгадаг ...байна. Тиихэдэ элдэб олон ...ельгээдэг. Жэ... айкомой инструктор ...гэгшэ Подлопатка тос... аад, партийна хүдэл... ябуулхынгаа орондо каранти... дезинфекторэй үүргэ дүүр... байһан юм».

Большевистскэ партиин хадаа оло... нигта холбоотой, тэдэн... һургаал абажа бай... Тиихэдэнь Мухаршэбэрэй ...айкомойхид коммунистнүүд... тон багаар хөөрэлдэдэг, ...голосто анхаралаа ху... табидаггүй байба. Аймгүй... түрүүлэгшэ, ВКП(б)-гэй ...бюрогой гэшүүн нүхэр ...ажалшадта тон хойро... ...байгаа. Энээн тухай делегадууд Яньков, Ширапним... ба бусад хэлээ.

Мухаршэбэрэй аймаг болбол та... талаар республика... ехэхэн аймаг юм. Габэшье, 32 колхозуудай олонхинь баян урагса жэлһээ жэлдэ ...дэггүй. Тиимэ колхозуудай ...түрүүн Сагаан Шулуу... сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ, ...сомоной «Улаан туяа», ...ба бусад колхозууд ...Ямар шалтагаанһаа ай... үргэлжэлдэө һайн урагса ...дэггүйб?

...тайлбарилха гэжэ пар... айком оролдоогүй байба. ...бүхэниие дифференцировн... ...ябадалда ямар...

шье анхарал хандуулагдадаггүй байгаа. Жэшээлхэдэ, аймагай центрһээ 4 километр газарта байһан «Красный Заган» колхоздо айкомой худэлмэрилэгшэд үдэр бүхэндэ ошодог. Тэзд, эмхидхэлэй-ажахын талаар гээгдэнги «Шэнэ байдал», «Улаан туяа», Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозуудта айкомойхид хая-яа харагдадаг байна.

Колхоз бүхэнэй ажахые тус тустань шэнжэлэн хүтэлбэрилдэггүй дээрэһээнь таряа тушаалгаар гүрэнтэе сүм тоосоогүй, тарилгын кондициш хүргэгдэһэн үрэһэ бэлэдхээгүй колхозууд олон. Гэбэшье, аймагай үргалжэ дээрэө барааг һайн гэжэ Мухаршэбэрэй хүтэлбэрилхы худалмэрилэгшэд һанаагаа заһадаг. Иимэ һанал бодолоор айкомой хүтэлбэрилэгшэдые зэвлэгдэһэн юм. Энэ халаа дунда заргын тооһуудта тодачарэй дашуурчоод байһаниинь батална.

Гадна, партиин Мухаршэбэрэй айком хадаа колхозуудай эхин парторганизацинуудай үүргые үргэдэггүй, тэдэнэй тушаглаадэггүй. Тиимэһэнь колхозуудай парторганизацинууд шухала шухала асуудалнуудаа хажуу тээ харгалзашадаг гэжэ делегадууд шүүмжэлээ.

Тус аймагта малажал һулаар хүгжэнэ. Адуу малаа гарзалха ябадал элбэг. Оройдоо 13 колхозууд мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые бүхы түрэлөөрнь дүүргэһэн байна Тиихэдэ мүнөө жэлэй малай үбэлжэлгэ хангалтагүйгөөр ябана. Гансахан январь һара соо 34 морин, 175 толгой эбэртэ бодо мал гарзалһан байха юм.

Аймаг соохи колхозуудай ажахыда бии байгаа гол дутагдалнууд ехэнхидээ партийно-политическа ба партийно-эмхидхэлэй худэлмэриин һулаар табигдаһан дээрэһээ дулдыдана. Агитационно-нинтын хүдэлмэри саг үргэлжэ, һайнаар ябуулагдадаггүй, харин кампанейскаар ябуулагдадаг гэжэ хэлэһэн олон делегадууд шүүмжэлһэн байна.

Культурна барилгын талаар тус аймаг хүршэ Сэлэнгын, Заиграйн аймагуудһаа һурагтүй ехээр гээгдэнэ, Эндэ оройдоо 6 колхозууд электрическэтэй, 15 колхозууд радиотой болоһон байна.

Конференци дээрэ хамта 37 делегадууд үгэ хэлээ. Тэдэнэр ёһотой большевистскэ шүүмжэлэл дэлгэрүүлхэ зуураа, айкомой шэнэ составай урда ехэхэн эрилтэнүүдые табяа. Тус конференци дээрэ ВКП(б)-гэй Обкомой секретарь нүхэр И. П. Култышев байлсажа, дэлгэрэнгы үгэ хэлэбэ.

Конференци болбол ВКП(б)-гэй айкомой тоосоото элидхэл тушаа тодорхой шиидхэбэри баталан абаад, ВКП(б)-гэй айкомой шэнэ составые һунгаа.

* * *

Конференциин һүүлээр ВКП(б)-гэй айкомой шэнэ составай нэгэдэхи пленум болоһо. ВКП(б)-гэй айкомой нэгэдэхи секретаряар нүхэр С. И. Митякин, ВКП(б)-гэй айкомой секретарьнүүдээр нүхэд Л. Мурчин, Е. Холбоев гэгшэд һунгагдаа.

Б. Дымбрылов.

„Б.-М. Үнэндэ" бэшэһэнэй һүүлээр

Радиотой болохо хэмжээнүүд абтажа байна

«Бурят-Монголой Үнэн» газетын ...ин 17-ой номерто толилог... «Радио хүлеэнэ» гэжэ ...статья соо Түнхэнэй ...Ворошиловай нэрэмжэтэ ...мүнөө хүрэтэр радиотой ...шадаагүй ба бэлэдхэн ...тулижэрхиһэн тухай ...һэн байгаа. Статья соохи

баримтанууд тодоржо, тус колхозой түрүүлэгшэ Шобоновто столбнуудые мартын 20 болотор бэлэдхэхэ ба колхозоо радиотой болгохо худэлмэри эршэмжэлүүлэн ябуулха тухай дурадхагдаба, — гэжэ Түнхэнэй аймагай гүйсэдхэхэ комитет манай редакцида мэдээсэбэ.

Дымбрыл Цыдыпов ажалһаа намнуулба

Мухаршэбэрэй Сутайн сомоной ...фектор Дымбрыл Цыдыпов ...сэбэрые сахиха уялгатай аад, ...дүүргэдэггүй, харин гүрэ... үбэршэлдэг, ламатай ...ажалиадые мэхэлдэг тү... ...аймаг газетын февралиин ...номерто толилогдоһон бай...

Тус статьягаар хэмжээ абтажа, Дымбрыл Цыдыпов ажалһаа намнагдаба. Мүн дурсагдаһан сомоной колхозуудта ариг сэбэрые сахиулхые һайжаруулха тухай заабари аймагай элүүрые хамгаалха тагар тугтэбэ», —гэжэ аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй секретарь нүхэр А. Максимов мэдээсэбэ.

Магазинай байдал гуримшуулагдахань

...лесппромхозой Круто... участогай магазинай про... Борисовагай магазин соогоо ...гурим сахидаггүй, тэндээ ...байдаг ба ОРС-ынгоо ...хилээмэ асархадаа ма... ...кузов соо пассажирнуудай ...хажаа бутаргаж харжэод, ...худэлмэришэдтөө худал...

дажа байдаг гэһэн бэшэг манай редакцида ерэһэн байгаа.

Бэшэг соо хэлэгдэһэн баримтанууд тодоржо, магазинай байдалые гуримшуулха хэмжээнүүд абтаа. ОРС-ые даагша нүхэр Арестова һануулга хэгдэбэ,—гэжэ тус леспромхозой директорые политическэ талаар орлогшо Цырендоржиев мэдээсэбэ.

— ИВОЛГЫН — АЙМАГТА

АСУУДАЛ БА ХАРЮУГАЙ ВЕЧЕР

Нёдондо намар Оронгын уншалгын байшангые даагша нүхэр Арьяинай үүсхэлээр хүдөөгэй лектори эмхидхэгдэһэн юм. Багшанар Мантатов, Омбоев, врач Заинчковская ба бусад лекционно худалмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Лектори болбол лекци ба хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэһөө гадна, асуудал ба харюугай вечер эмхидхэдэг юм. Һаяхан болоһон ээлжээтэ вечерто 150 гаран хүн хабаадалсаа. Тэрэ үдэшэ 100 асуудалнуудта тобшо харюунууд үгтэһэн байха юм. Тэндэ медицинскэ асуудалнуудта врач Заинчковская, нинтэ-политическэ асуудалнуудта багша Омбоев, антирелигиозно асуудалнуудта нүхэр Арьяин харюунуудые үгэһэн байна.

ҺОНИРХОЛТОЙ ЛЕКЦИ

Һаяхан республиканска лекторскэ бюрогой директор нүхэр Ербанов Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдтэ «Цагаалган яажа бии болооб ба тэрэнэй хархис удха» гэһэн темээр ехэ һонирхолтой лекци уншаба. Тэрэшэлэн нүхэр Ербанов аймагай центрын ажалшадта ба Иволгын МТС-эй коллективтэ улас хоорондын оршон байдал тухай темээр лекцинүүдые уншаа.

КОЛХОЗНО КОМСОМОЛЬСКО ОРГАНИЗАЦИИН СЕКРЕТАРЬНУУДАЙ СЕМИНАР

ВЛКСМ-эй айком колхозно комсомольско организациин секретарьнуудай 5 үдэрэй семинар үнгэргэбэ. Эндэ сугларагшад (17 хүн) нинтэ-политическэ, хүдөө ажахын ба комсомольско худэлмэри эмхидхэлгын, социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлгын асуудалнуудаар лекцинүүдые шагнабад.

ГАХАЙШЫН АМЖАЛТАНУУД

Саянтын сельсоведэй 18 партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гахайшан Т. Н. Порядкова даажа байһан гахайнуудаа һайнаар харуулдаг ба саг болзор соонь ороондо оруулдаг дээрэһээ ерхим амжалтануудые туйлана. Нүхэр Порядкова мүнөө 8 эхэ гахай түрүүлжэ 51 поршоонхо абаад, хоролтогүйгөөр тэнжээжэ байна. Һаяар үшөө 7 эхэ гахайһаа тулнуудые абахаар хүлеэжэ байна. Энэ жэлэй эсэс хүрэтэр эдэ гахайнуудаа үшөө дахин түрүүлхэ хүсэлэнтэй.

Тус колхозой гахай ферма 1951 оной январиин 1-дэ 80 толгой гахайтай байха түсэбтэй аад, мүнөө 105 гахайтай болоод байна.

А. Нагаслаев.
Л. Бондаренко.

ТҮРҮҮ ХҮНҮҮДЭЙ ҮГЭ

Адуун һүрэгөө ииг эжэ харууһалдагбди

Манай республикын сагай уларилай ерхэ байдалда адуу моридые түхэреэн жэлэй турша соо бэлшээри дээрэ адуулха гээшэ шанга гурим бэшэ юм. Тиигэбэшье, бидэнэр адуу моридые харууһалха дүй дүршэлөө жэлһээ жэлдэ һайжаруулжа, түрүү мичуринска биологическа наукын заабариин ёһоор, адуу мори үсхэбэрилгэдэ шэнэ культурые нэбтэрүүлжэ байдагбди.

Өөрынгөө зарим тэды дүршэл тухай хөөрэхэ болоо һаа иимэ байна. Адуу моридые үбэлэй үедэ харууһалха гээшэ адуушанай хүдэлмэриин эгээн харюусалгатай үе болоно. Тиимэһээ үбэлэй адуулгада гаргагдахаһаа урид хабар, зун, намарай үедэ адуу мори тарган шадалтай болгогдоһон байха ёһотой.

Бидэнэр адуунай үбэлэй байрын дэргэдэ намартаа үбһэ тэжээлэй запас байгуулдагбди. Эхэеэ хүхэдэг унагадта, шадал тамирaa гээжэ эхилһэн адуунда, мүн шууран һалхинай үедэ бүхы моридто тэрэ тэжээлһээ элдүүлдэг байнабди.

Намар, үбэлэй үедэ бэлшээриые түсэбэй ёһоор хубаарилан хэрэглэхэ тон шухала. Намарай һүүл багаар моридоо саһа багатай, нэмэри газарта — хада майлын үбэр, бургааһа һөөгөөр халхабшатай набтар газарта адуулдагбди. Иимэ бэлшээри декабрь, январь һара соо гүнзэгы саһаар хушагдажа, эндэ адуу адуулха аргагүй болодог гээшэ.

Адуунай бригада шадарай дүтын участогууд дээрэ моридоо үбэлэй хөөрдохи хахадта (январь, февраль) адуулдаг, үндэр газарай бэлшээриие хабартаа хэрэглэдэг байнабди.

Адуушан болбол бэлшээжэ ябаһан адуунайнгаа хойноһоо хёрхоор хаража ябаха уялгатай. Һалхитай байбашье, адуун таран бэшэхэ, унагаднь эхэнүүдэйнгээ хажууда шэбээлдэггүй һаа, адуунай хагдандаа садажа, хүйтэнһөө айхажа болиёноной тэмдэг болоно. Хэрбээ адуун нэгэ газарта бөөгнэрэн, һалхи уруу толгойнуудаа арьюулээд бэлшээжэ, мүн шадал багатай моридой ба унагадай шэршэрэлдээжэ захалаа һаань, адуун дааража эхилэе гэжэ мэдэхэ хэрэгтэй. Дараһан адуу моридые тэрэ дары һалхигүй, нэмэри газарта абаашадаг гү, али байрадань оруулжа, үбһэ үгэдэгбди.

Бэлшээридэ ябаһан адуунда нэмэлтэ тэжээл имагтал таарамжатай хаһа болзорто үгэхэ хэрэгтэй. Тэдэнэй болзорһоо урид нэмэлтэ тэжээл үгөө һаа, тэдэ бөөмэйлэгдэжэ, хүсэд һайнаар бэлшээхээ болишоод, бордоһо шууралгаа тэсэмгэй бэшэ болодог байна. Мүн нэмэлтэ тэжээл хожомдуулжа үгэхэдэ адуун турадаг, гүүд унага хаяжа болодог гээшэ.

Тинхэдэ адуунай уналуури эмхидхэлгэдэ мүн ехэ анхарал хандуулдаг. Бэлшээри дээрэ хэрэшые ехэ саһатай байгаа һаань, адуу моридые заабол уналха хэрэгтэй. Тинхэдээ үбһэ тэжээл элдүүлэнэй һүүлээр уналха ёһотой юм. Хоорон хото бээрэнь үбһэ лаа һаа, морид ехээр дааран үбдэжэ ба гүүд унага хаяжа болохо байна.

Һалхи шууранай үедэ адууе байлгаха, мүн гүүдые түрүүлхэ һайн байра түхеэрхэ тухай эртэ намарһаа бодомжолжо хэрэгтэй юм.

Үбэлэй адуулганда гаргагдаха адуунай һүрэгүүдые зүбөөр бүридхэхэ тон шухала. Адуунай һүрэгүүд иимэ хэмжээтэйгээр бүридхэгдэдэг гэбэл: ехэ наһатай адууд — 100 толгой, валуу адуун — 150 толгой, түрэхэ гүүд — 75—100 толгой гэхэ мэтэ. Түрэхэ гүүдые илангаяа нигта ханамжатайгаар харууһалдагбди.

Манай колхозой правлени адуушадай бригадые бүридхэлгэдэ, тэдэнэй ажалай эмхидхэлдэ ехэхэн анхарал хандуулдаг. Тиимэһээ манай адуушад үбэлэй дулаан хубсаһаар, байраар, түлеэгээр хододоо хангагдаһан байдаг. 1948 ондо би өөрынгөө даалһан 41 гүүдһээ 41 унага, 1949 ондо 43 гүүдһээ 43 унага абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ шадаһан байнаб. Имагтал парти ба правительствын үдэр бүриин анхарал сролдоогоор манай адуушад адуу моридые үсхэбэрилхэ түсэбөө жэлһээ жэлдэ үлүүлэн дүүргэдэг байна.

Бато Банзаров,
Мухаршэбэрэй аймагай «Комсомол» колхозой адуушан.

Малай ашаг шэмые улам дээшэлүүлхэбди

Манай сомондо 5 колхоз бии. Тэдэнэй гол түлэб малажал эрхилдэг юм. Тинн, малажал дээрэ үндэр культура сахихын түлөө үнгэрэгшэ жэлһээ эхилээд колхозууд хоорондо социалистическэ мүрысөөн дэлгэрэнхэй. Тэрэнэй ашаар сомоноймнай колхозууд нилээд амжалта туйлаһан байна. Бүхы сомон дотор абаад үзэхэдэ, үнгэрэгшэ жэлдэ малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб адуу мориор—100,6 процент, үхэрөөр—106,1 процент, хони ба ямаагаар—105,7 процент, гахайгаар — 120,1 процент, шубуугаар—104,3 процент дүүргэгдээ. Мүн һү һааха түсэб—114,2 процент дүүргэгдэһэн байна. Ленинэй, Кировэй, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозуудай фермэнүүд һү һаалгаар илангаяа һайн амжалта туйлаа.

Мүнөө жэлдэ манай сомоной бүхы колхозууд малай ашаг шэмые улам ехээр дээшэлүүлхэ уялга абанхай. һаалишаднай үнеэн бүриһөө 1500—2000 литр һү һааха зорилготой юм.

Мүнөө колхозуудай үнеэд олоороо түрэжэ байна. Тэрээнтэй хамта, һү ехээр һаахын түлөө бүхы һаалишад тэмсэжэ, үнеэдэй хойноһоо харууһалгые улам һайжаруулна.

Т. Осеев, Кяхтын аймагай Усть-Киранска сельсоведэй түрүүлэгшэ.

Үржэлтэ ажалай түлөө

Самбил Нимбуев колхозой ОТФ-е даагшаар олон жэл соо худэлмэрилжэ, баян дүй дүршэлтэй болоһон хонишон юм. Тэрэнэй үнэн сэхэ ажалай ашаар, Баргажанай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз хониной тоо толгойе олошоруулха 1949 оной гүрэнэй түсэб 110,5 процент гүйсэдхөө. Энэ ферма 100 толгой эхэ хони ба ямаан бүриһөө 131 хурьга ба эшэгэ абаба. Нүхэр Нимбуевай бүлэ үржэлтэ ажалайнгаа түлөө 18 толгой хурьга ажалай нэмэлтэ түлөөһэ болгон абаһан байна.

Ц. Цыдыпов.

Шэнэ машинанууд абтаба

Энэ жэлдэ манай республика хүдөө ажахын шэнэ машинануудые олоор абажа байна. Жэлэй эхинһээ хойшо Бурят-Монголой «Сельхозснаб» тракторна 100 сеялкэ, тракторай 22 сенокосилка, 50 жаткануудые абаба.

Гадна, энээнһээ урда тээ абтаагүй байһан хүдөө ажахын хэдэн шэнэ машинанууд абтахаар хүлеэгдэнэ.

Хүдэлмэришэ моридые үсхэбэрилнэ

Колхозой хэдэн зуугаад адуунай олонхиниинь ерхим адуушан Бадмацырен Базаров үсхэбэрилөө юм. 10 гаран жэлдэ адуушан худэлмэрилхэ зуураа, нүхэр Базаров колхоздоо хэдэн олон хүдэлмэришэ моридые тушаахаһаа гадна, мүн Советскэ Армида ерхим хүлэгүүдые бэлэглэһэн байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ 50 гүүнһээ 50 унага абажа, хоролтогүйгөөр түлжүүлээ.

Хэжэнгын аймагай Тельманай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд хүсэ шадал һайнтай хүдэр моридоор хүдэлмэри хэжэ ябахадаа, адуушан Базаровта баясхалан хүргэдэг байха юм. Ушарынь хадаа Базаровай үсхэбэрилһэн моринд унаган байхаһаа эхилэн һайнаар харуулагдадаг дээрэһээ хүсэ шадалаар ехэ байдаг. Эндэхи бригаданууд мүнөө хабарай тарилгые үргүүлэн олохи моридоо амарууулжа, улам ехэ хүсэтэй болгожо байнхай.

П. Содбоев.

САДОВОДУУДТА ТУҺАЛАМЖА

Жэмэстэ сад харууһалха тухай

В. ЛЕВЕНКО

Һайнаар харууһалагдадаг үрэ жэмэстэ сад хадаа олзо доход ехээр үгэдэг колхозой ажахын һалбаринуудай нэгэн болохо байна. Республикын түрүү колхозууд зарим жэлдэ нэгэ һөөгһөө 80—100 килограмм яблока-ранеткэнүүдые, крыжовник ба үхэр нюдэнэй һөөг бүхэнһөө 5—7 килограмм жэмэс суглуулдаг юм.

Хэрбээ садай хойноһоо муугаар харууһалаад байгаа һаа, тэрэ оройдоо үхэжэ гү, али тон хилбаараар ургажа, олзо доход үгэхын орондо, харин гарза гаргаха ба үрэ жэмэстэ садай дайсад — хорхой сохонуудые, элдэб үбшэнүүдые дэлгэрүүлэгшэ болохо зэргэтэй.

Эртэ хабарай үедэ манай республикадаһаа байгаалиин ерхэ байдалда үрэ жэмэстэ садые харууһалха талаар иимэ худэлмэринүүд хэгдэхэ ёһотой:

1. Модонууд ба тэдэнэй мүшэрнүүдые наранай гэрэлэй гэмтээхэ ябадалһаа хамгаалха.

2. Модонуудые садай дайсад—хулгана, шандагаанһаа хамгаалха.

3. Садые шинг нойтоор хангаха хэмжээ абаха.

4. Наг шэбхэ мэтын нютагай үтэгжүүлгэнүүдые зөөхэ.

5. Тахяа шубуудые сад худар табижа, садай дайсад хорхойнуудые түүлгэхэ.

6. Садай хорой заһабарилан бариха.

Үрэ жэмэстэ модонууд ба тэрэнэй мүшэрнүүдые наранай гэрэлһээ хамгаалхын тулада тэрэниие

известкоор будаха ёһотой юм. Энэ худэлмэриие намар хүйтэнһөө урдуур хэхэ хэрэгтэй. Хэрбээ энэ худэлмэриие намар дүүргэдэггүй байгаа һаань, энээниие февраль, мартын дулаан үдэрнүүдтэ хэдэг юм.

Известкын модондо һайнаар наалдахын тулада тэрэниие үнандаа бэшэ, харин сепараторна һүндэ зуураха хэрэгтэй. Үгышье һаа, үнанда зуурагдаһан известкын растворто бага зэргэ шабар гү, али үхэрэй шабааһа нэмэхэдэ болоно. Хэрбээ известкын растворые юрын кисточкаар будаха байгаа һаа, тэрэниие гар будадаг растворһоо нилээд бүшэмэгөөр зуураха ёһотой.

Известкын растворые опрыскиватель ээр гү, али пожарна машинаар хаяулхада болохо. Тиихэдэ растворто шабар, үхэрэй аргал нэмэжэ болохогүй ба растворые гар будадаг растворһоо шэнгэеэр зуураха хэрэгтэй. Модоной гансашье үтолые бэшэ, мүн бүхы мүшэр шалбанудыень растворроор булэхые оролдохо шухала.

Раствор болбол модые гансашье наранай гэралһээ хамгаалха бэшэ, модоной холтоһоной забһарта үбэлжэжэ байһан дайсад хорхойнуудай үндэгэнүүд, личинкэнүүд ба куколкануудые алдаг юм.

Үрэ жэмэстэ модовуудые хулгана ба шандагаанһаа, мүн наранай шанга гэрэл ба хүурай һалхинһаа хамгаалхын тулада модоной гол бэзэн сүвүүн һалаануудые хулһаар гү, али улаан бургааһаар орёохо хэрэгтэй. Үбэлдөө модоной үзүүрта саһа обоолохо хэрэгтэй. Эртэ хабар тэрэ саһанай удаан хайлахын тула наг шэбхээр, һолоомоор гү, али һолоомоот шабхээр тэрэниие хушаха ёһотой юм. Удаань, хабар зунай халуунай үедэ газарай шиниг нойтоной халагүйн түлөө энэ наг шэбхэ ба һолоомоороо мододы тойруулан газарые хушахада болоно.

Жэл бүри үрэ жэмэстэ садһаа баян урагса хуряажа байхын тула садай газарые үтэгжүүлхэ ба үнһэлхэ байха ёһотой. Органическа үтэгжүүлгэнүүд — наг шэбхэ, торф ба торфокомпостнуудые үбэлдөө сад дотор шаржэжэ, ехэнүүдэр обоолохо зэргэтэй. Тиин хабарай үедэ мододы тойруулан ба мүн бүхы садай талмай дээрэ тараагдажа, удаадахи хахалагаар газарта оруулагдаха ёһотой юм. Садай 1 гектар талмайда 40 — 60 тонно наг шабхэ гү, али 20 — 30 тонно торфофекалий гү, үгышье һаа һайнаар үжэһэн парниково наг шэбхэ оруулха хэрэгтэй. Үбэлдөө сад дотор обоолоһон наг шэбхые эртэ хабар үжөөжэ эхилдэг юм.

Үрэ жэмэстэ сад ба тэрэниие хамгаалгын полоса дотор модонуудай мүшэрнүүдэй үзүүрто абаа хайн шулһаһанда адли шулһэндэ

ореолдонхой хатанхай набшануул үзэгдэлдэг. Энэ хадаа долоогоныт эрбээхэй үбэлжэжэ байһан гүсэницын уурхайнууд болоно. Хабартаа эдэ гүсеницануудай уурхайнуудһаа гаража, яблониин бүлэгэдэн ба шэнэхэн набшануудые эдижэ эхилдэг байна. Тиимэһээ дулаан болоһоноо урид эдэ уурхайнуудые гараараа түүжэ, үгы хэжэ хэрэгтэй.

Жэмэстэ садуудта шубууд ехэ туһа хүргэдэг. Жэшээнь, юрын хүхэ бүха зунай турша соо 100 мянгаһаа үсөөн бэшэ хорхойнуудые алидаг юм. Тиимэһээ шубуудые садта олоор асархын зорилгоор үбэлһөө гэрхэнүүдые барижа, мододто үлгэхэ хэрэгтэй юм. Иимэ гэрхэнүүд хуурай хабтагайгаар, зэбһэргүйгөөр, 2,5 сантиметр үндэртэйгөөр, 11 сантиметр ута ба үргэнтэйгөөр хэгдэхэ ёһотой. Тэрэнэй нүхэнэй диаметр 3 сантиметр байха ёһотой юм. Торф ба хибэдһэн хобые холижо, доторнь хэхэ хэрэгтэй. Шубуунай гэрнүүд газарһаа 3 метрһэ доро бэшэ үлгэгдэжэ, нүхэнинь заабол урагшаа гү, али зүүлжэ харуулагдаһан байха зэргэтэй.

Үбэлэй үедэ, илангаяа шанга хүйтэнэй ба саһанай орохо үедэ манай эндэ үбэлжэдэг шубуудые бэлээрүүлхэ хэрэгтэй. Тэрэнэй тула 45х45 сантиметр хэмжээнэй кормушкануудые модоло бүхеер байлгажа, тэрээн дээрээ овес, хилээмэнэй бутархай, хатанхай жэмэс, алдха үрэнүүдые адхажа байха ёһотой юм.

Критикэ ба библиографи

Хүмүүжүүлхы удхагүй рассказууд

Балданжабоной зохёоhон рассказуудай сборнигые Бурмонгиз хэблэн гаргаба. Эхин hургуулиин hурагшадта зорюулжа бэшэhэн эдэ рассказуудые хаража үзэебди.

«Түүдэгэй дэргэдэ» гэhэн рассказаар энэ ном нээглэнэ.

... Түүдэг тойрожо hууhан пионернүүдэй дунда «үндэр сагаан убгэн» hуужа, гражданска дайнай жэлнүүдтэ Сибириин партизануудай яажа дайлалдаhан тухайда хөөрэнэ:

«...Сергей Лазогой команда доро Бурятск станциие эзэлээд, сагаантаниие улам саашань намнаа hэмди. Тэдэниие намна намнаhаар, Могойтын станци хүрэхэдэмнай сагаантан хадын оройдо гаража, манай урдаhаа тулаха hанаатай бэлдэжэ байбал даа».

Сергей Лазогой образые автор ямараар харуулнаб? Хэдэн отрывогуудые хараебди: «тэндэ манине нүхэр Лазо угтажа байгаа бэлэй. «Шамдагты!» гэжэ тэрэ аргааханаар командовалба». «Нүхэр Лазо аргааханаар алхалhаар хада өөдэ гараба». «Тэрэ (Лазо) хадаа добтолон орохын приказ хүгэжэ байhан залуу командирта ерээд, мүрэ дээрэнь гараа табижа, хэлэбэ:

—Атакада орохо үшөө эртэ байна. Нэгэ бага хүлеэхэ хэрэгтэй».

Партизануудай дайшалхы командир, гражданска дайнай герой Сергей Лазо энэ рассказ соо пассивнаар, аали hажалуураар, али бүхыдэ хайша хэрэгээр хандадаг шэнгеэр, сэрэгэй хүнэй зүhэ шэнжэгүйгөөр, юрын ажаглагша болгогдон харуулагдана. Эхэ ороной дүлэтэ патриот, арадай үнэн хүбүүн Сергей Лазо тусхай онсо ажалгүй шэнгеэр, бурядуудай хэлэдэг ёhоор «хэбтэhэн хони бодхоохогүй» хүн болгогдон харуулагдана.

Багахан рассказ соо сибирскэ партизануудай бүхы түүхые, дайнайнь бүхы хэрэгүүдые сүм харуулхань бэрхэтэй байна. Гэбэшье, дайшалхы нэгэ эпизодые нэгэшье рассказ соо hайнаар, hонирхолтойгоор, сэдьхэл хүдэлгэмөөр харуулжа болохо байгаа. Дайшалхы командир Сергей Лазогой гэрэлтэ түхэл шарайе дүүрэнээр, үнэн байдалтай тааралдуулан харуулжа Балданжабон шадаагүй.

Бусад рассказуудыень хараад үзэе.

hургуулиин hурагшадай, пионернүүдэй байдалда гол шухала болохо юумэ эрхим hайн hуралсал байна. Энэ hуралсалай хэрэгтэ зорюулагдаhан хэдэн рассказууд ном соо бии. Олонхи рассказууд соо эрхим hайнаар hурадаг hурагшад тухайда тон багаар, халирхайгаар, хайша хэрэгээр хэлэгдэнэ. Харин залхуу зайран, мэхэшэ, өмхи гуримгүй, үнэншэ зангүй зарим hурагшадта бүхэли рассказууд зорюулагдана.

«Башли даабаряа дүүргөөшьегүй hаа, тэрэнээ үнэн сэхээр хэлэхэеэ «айгаад», Володя тээшэ hэмээхэнээр дуугарна:

— Намда харуулал даа, унша гээ hаань, уншуужаб». («Хани нүхэд»).

«Найдан эгэшэдээ гэрэйнгээ даабари дүүргүүлжэ амташаба. Тиигээд hанаа амар саг үргэлжэ наадажа ябадаг болоhон байна. Дулма хаа яа «залхуутай, өөрөө хэ» гээд туршадаг hэн. Теэд, Найданшье амар заяаень үзүүлэнгүй, боhоод тэрээнээ хүүлэжэ шададаг байба». («Гэрэй даабари»).

Хойшоо таталдадаг, залхуу, хойрог hурагшые харуулhан иимэ рассказууд hурагшадые зүбөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ туhалхагүй.

Ж. Балданжабоной ехэнхи рассказууд сюжедгүй шахуу. Уншагшадай сэльхэлээ хүдэлгэн hонирхомоор зүйлнүүд тоншье шэнгэхэн. Үгэ найруулгаараа hуланууд. Геройнуудтаа тон хайша хэрэгээр хандана.

Жамьян Балданжабон хадаа нилээд үнинэй бэшэжэ байдагшье hаа, идейнэ ба уранhайханайнгаа талаар ямаршье шүүмжэлэл тэсэжэ шадахагүй, хүмүүжэлэй ба hуралсалай хэрэгтэ туhалхагүй иимэ рассказуудые бэшэhэниинь ойлгогдоногүй.

Рассказуудые редактировалhан Д. Мадасон хадаа даажа абаhан уялгадаа hалгар хойрогоор, харюусалгагүйгөөр хандаа.

* * *

Саашань тус авторай «Үдэрhөө үдэртэ» гэhэн шэнэ ном хараад үзэе.

Энэ номой «Үлэрhөө үдэртэ» гэhэн түрүүшын рассказ соо колхозые электрификацилга тухай хэлэгдэнэ. Теэд колхозой электростанци дан бэлэхэнээр, түргэнөөр бүтэшэнэ. Колхозой үйлэдбэри дээрэ электричествын хүсэнэй хэрэглэгдэhэниинь, манай советскэ техникын гайхамшагта хүсэ шадалынь харуулагданагүй. Бадмын hургуулидаа ошоод ерэхэ hамбаанда бодошоhон үндэр столбнуудай оройгоор провода татажа ябаhан хүнүүдые «шубуу шонхор» гэжэ хэлэхэдэ тааруугүй байна. Шэн габьяата ажал хэжэ ябаhан советскэ хүнүүд нүхэр Балданжабоной ямар нюдөөр харахадань столбнуудай оройгоор hууhан шубуу шонхор шэнгеэр үзэгдөө гээшэб?

Баhа «Борис Балдан хоёр», «Хэн гэмтэйб», «Ши юундэ эшэнэгүйбши» гэhэн рассказууд соонь советскэ бүлэ соо хүмүүжүүлэгдэhэн хүүгэд «мэхэшэн», «худалшан» ба «хулуушан» болгогдон ехээр зэмэлэгдэнэ. Ленин — Сталинай партиин нангин туг доро комсомольско болон пионерскэ организацинуудаар хүмүүжүүлэгдэжэ байгаа советскэ эдиршүүлэй моральна шэнжэ шанар тиимэ байдаггүй.

«... Гэнтэ мэдэн гэhээнь, гэр соонь харанхы болошонхой, булан тохойнуудаарнь бүглэгэр хара дахатай хүнүүдэй хоргодоод байhандал, барбайлдашаба», «...барбайлдаад байhан юумэд булта уухилалдажа байhандал Дамбада үзэгдэбэ», — гэжэ Ж. Балданжабон бэшэнэ. Гэр соогоо харанхы болоходо хооhон юумэнhээ айдаг заншал советскэ хүүгэдтэ байха гээшэ гү? Үгы! Зүгөөр тиимэ hанал гансахан лэ шажан бурханда шүтэдэг, «шудхэр үхэдэлдэ» этигэдэг, харанхы балар сагай мунхаг хүнүүдэй досоо бии байдаг. Манай үеын советскэ хүүгэдэй аяг зан, үзэл бодол тад ондоо бшуу. Энэниие илгаруулаагүй уранзохёолшын мүнөө үзэгдэжэ байхань гайхалтай.

Энэ номой зурагууд тон ура бахатайгаар зурагданхай. Али бүхы юумын хэлбэри түхэл ехээр хазагайруулагданхай байна гэжэ гэмдэглэхэ шухала.

Хүүгэдые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ туhа хүргэхэгүй, харин hаад тойбо татаха энэ «Үлэрhөө үдэртэ» гэhэн номой редактор нүхэр Б. Санжин ажалдаа аполитичнаар хандаба.

Идеологическа асуудалнууд тушаа ВКП(б)-гэй ЦК-гэй түүхэтэ тогтоолнуудай hүүлээр идейнэ удхагүй иимэ рассказуудые Бурмонгизай хэблэжэ гаргаhан ябадал хадаа алдуутай хэрэг болоно.

Ч. Цыдендамбаев.
Н. Цыбенов.

Арад зониие үзэг бэшэгтэ hургаха ябадалые хурдадхая!

ЭРИД ХУБИЛАЛТА ХЭХЭ ХЭРЭГТЭЙ

Курумканай аймагта арад зониие үзэг бэшэгтэ hургаха ябадал хангалтагүй байна гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. 1949 ондо хамта 780 гаран хүниие үзэг бэшэгтэ hургаха ёhотой байhан аад, миил 360 гаран хүниие hургаабди. Тэрэ тоодо партийно-советскэ 185 эдэбхитэдhээ оройдоо 54 хүниинь шэнэ алфавит шудалhан байха юм.

1950 оной гараhанhаа хойшо нилээд хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Аймагай колхозуудаар 35 кружогууд эмхидхэгдээд, тэндэ 33 культармеецүүд хүдэлмэрилжэ байна. Энэ хүдэлмэридэ багшанар эдэбхитэйгээр хабаадалсана. 10 багшанар культармеецүүд болонхой.

Дэрээнэй, Мүргэнэй болон Барханай сомсоведүүдэй колхозуудта энэ хүдэлмэри муу бэшээр эмхидхэгдэнхэй. Эндэхи культармеецүүд Р. Балдашкеев, Т. Шапанаев, Ц. Балданова, Ц. Тапхалаев гэгшэд hайнаар хүдэлмэрилжэ, тус бүридөө 20 гаран колхознигуудые үзэг бэшэгтэ hургаhан байха юм.

Тиигэбэшье олохон колхозуудта энэ хүдэлмэри огто ябуулагданагүй шахуу. Жэшээнь, Кировэй, Кагановичын, Калининай нэрэмжэтэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд гүрэн түрын удхашанартай энэ хэрэгтэ анхарал табинагүй. Эндэ эмхидхэгдэhэн кружогууд хүдэлмэрилжэ байтараа, программаяа дүүргэнгүй болишоhон байна. Тиин, Гаргын ба Хара-Модоной сомонуудай колхозуудта олохон колхознигууд үзэг бэшэг мэдэхэгүй зангаараа байhаар.

Тэрэшэлэн аймагай центртэ ажаллажа байhан партийно-советскэ эдэбхитэдэй зариманиинь ород алфавит дээрэ зохёогдоhон бурят-монгол үзэг бэшэгые шудалха тухай оролдодоггүй байhыень тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Эдэнэрэй дундаhаа мүнөө 70 шахуу хүн шэнэ үзэг бэшэг мэдэхэгүй байха юм.

Политическэ удхашанартай энэ хүдэлмэридэ олониитые үргэнөөр хабаадуулжа, шухала хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлжэ, ород алфавит дээрэ зохёогдоhон үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадалые 1950 ондо аймаг дотороо заабол усадхаха гэhэн зорилго табинхайбди.

А. Аюрзанаин,

Курумканай аймагай арадай гэгээрэлэй таhагые даагша.

Үзэг бэшэгтэ hурана

Хэжэнгын аймагай Дээдэ-Худанай сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо үзэг бэшэг огто мэдэхэгүй 30 шахуу хүн, hула мэдэхэ 20 шахуу хүн байhан аад, 10 гаран хүниинь үзэhэн программаяа дүүргэжэ гараа. Бусадынь номоо үзэжэ үргэлжэлhөөр.

Культармеецүүд нүхэд Д. Даши-цыренова, Н. Балбарова, О. Дашипылова гэгшэд оролдосотойгоор хүдэлмэрилжэ, колхознигуудые эрдэм бэшэгтэ hургана.

П. Содбоев.

Багшанар—культармеецүүд

Кяхтын аймагай Больше-Лугска эхин hургуулида гурбан багшанар хүдэлмэриллэг юм. hургуулиие даагша нүхэр Д. Будажапов түрүүтэй эдэ багшанар хадаа Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой үзэг бэшэг мэдэхэгүй колхознигуудые эрдэм бэшэгтэ hургаха тушаа хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулна.

Эдэ багшанар мүнөө 30 шахуу колхознигуудые үзэг бэшэгтэ hургаад байна. Ном үзэжэ байhан колхознигуудынь hуралсалай хэрэгсэлнүүдээр бүрин хангагданхай. Занятинуудынь таhаллуугүйгөөр үнгэргэгдэнэ.

В. Ванчиков.

„Берлинэй уналга“ гэжэ кинокартинын амжалта

«Берлинэй уналга» гэжэ уранhайханай кинокартинын 1-дэхи ба 2-дохи серинүүд манай республикын городууд ба аймагуудай кинотеатрнууд, культурын байшангууд ба клубуудай экрануud дээрэ харуулагдажа байна. Энэ картина хадаа советскэ хүнүүдэй моральна шэнжэ шанарые ба тэдэнэй гайхамшагта баатаршалгые үргэнөөр харуулна.

Тус фильм (1-дэхи ба 2-дохи серинүүд) Улан-Удын «Прогресс» кинотеатрта 28 үдэр соо харуулагдаа. Тинхэ зуураа 178 сеанс гаргагдажа энэ картиные хамта дээрээ 79963 хүн хараhан байна.

Мүнөө энэ картина республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ амжалтатайгаар харуулагдажа байhаар.

Ленинград. № 2. «Пролетарска Победа» фабрика эрхим шанартай продукци бүтээн гаргадагаараа суурханхай юм. Тэндэ 200 шахуу фасоной модельнэ гуталнууд бүтээгдэнэ. hаяар үшөө 60 фасоной гуталнууд шэнээр гаргагдадаг болохонь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: фабрична лаборатори соо. Наада таладань—эрхим модельернүүд И. Струпненков ба Н. Савик гэгшэд шэнэ фасоной гутал хаража байна.

И. Фетисовэй фото.
(ТАСС-эй фотохронико).

Элдэб hонинууд

УЛАСХООРОНДЫН БАЙДАЛ ТУХАЙ ЛЕКЦИ

hаяхан Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай актова зал соо ВЛКСМ-эй ЦК-гэй лектор нүхэр Лосьян уласхоорондын байдал тухай лекци уншаба. Лекцидэ 200 гаран студентнэр ба багшанар байлсаа. Лекторhээ олон асуудалнууд hурагдажа, hонирхолтой харюунууд абтаhан байна.

КОЛХОЗНИГУУД ЛЕКЦИНҮҮДЫЕ hОНИРХОН ШАГНАНА

hаяхан ВКП(б)-гэй Обкомой лектор нүхэр Митупов Хэжэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдтэ «Уласхоорондын байдал», «Наука ба шажан» гэhэн темэнүүдээр лекци уншаба. Колхознигууд лекциень ехэ hонирхолтойгоор шагнаа.

ДАМЖУУЛГЫН УЛААН ТУГ БАРЮУЛАГДАБА

АХА. Малажалые үсхэбэрилгөөр аймаг соогоо саг үргэлжэ түрүү ябадаг Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо аймгүйсэдкомой ба ВКП(б)-гэй айкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба.

ЕРЭЭДҮЙН БАГШАНАР

Улан-Удын педагогическа училищиин 4-дэхи курсын hурагшад Иволгын аймагай hургуулинуудта 15 хоногоор практикада гараба.

Тэдэнэр практикада ябаха зуураа ажалшадай дунда агитационно ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулха байна.

hУРАГШЫН ЛЕКЦИ

Курумканай аймагай Хүшэгээрэй долоон жэлэй hургуулиин hурагшад Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой малшадта концерт харуулба. Концертын урда тээ hурагша Л. Дамдинова «Дэлхэй дээрэ ажамидарал яажа бии болооб» гэhэн темээр лекци уншаhан байна.

КОЛХОЗНИГУУДТА КОНЦЕРТ

Хэжэнгын аймагай культурын байшанай дэргэдэхи уранhайханай самодеятельностиин коллектив, РСФСР-эй габьяата артист Ч. Гениновэй хүтэлбэри доро hонирхолтой концертнэ номернуудые бэлдэнэ. hаяхан тус коллектив «Комсомол» колхоз ошожо, гоё hайхан концерт харуулба.

ШОНОНУУДЫЕ БАРИБА

Курумканай аймагай Хүшэгээрэй долоон жэлэй hургуулиин 7-дохи классай hурагша Г. Иванов агнуураар ехэтэ hонирходог. Гоша занятиингаа hүүлээр сүлөөтэй сагтаа ангуушан М. Атахинтай агнуурида ябажа, 3 шоно хабхаанаар бариhан байна.

* * *

Закаменай аймагай «Улаан-Далахай» колхозой ангуушан Д. Цыденжапов агнуурида гаража ябатараа хоёр шонотой ушаржа, нэгэ буудалгаар хоюулайень хорооhон байна.

Д. Н. Дарижапов.

* * *

Чесанын МТС-эй шофер Дугаров Улан-Удэhээ гараад, нютагаа бусажа ябатараа харгыдаа хоёр шонотой дайралдаба. Тиин машинаараа тэдэ шононуудые намнажа, нэгыень даруулжа алаhан байна.

Ц. Батуев.

Италиин коммунистическэ партиин хүтэлбэриин мэдээсэл

РИМ, мартын 19. (ТАСС). Италиин коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро дурсагдаhан мэдээсэл хэбэ:

«Мүнөө үеын шухалын шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тула Римдэ суглараhан, Италиин коммунистическэ партиин хүтэлбэри хадаа министрнүүдэй соведэй мэдээсэлтэй танилсаба. Тус мэдээсэл соонь, республиканска конституцяар хангагдаhан демократическа ба олониитын эрхэнүүдые усадхаха зорилготой ба сүлөөе дараха хэдэн олон хэмжээнүүд олон ниитын гуримые хамгаалха зорилготой гэhэн хэбэртэйгээр соносхогдоно.

Иимэ хэмжээнүүдые абахадаа, Де Гаспериин христианско-демократическа правительство фашистска түхэлэй онсо хуулинуудай замда нююса бэшээр ороо. Ажалшадай үзэжэ байhан гасалан зобо лонгые хүнгэдхэн, миллионернүүдэй хоро бусалма баялигые хизаарлан, бодото социальна ба экономическа байдалда арга боломжонуудые байгуулхын тула политикые үндэhөөрнь хубилгаха тухай эрилтые бүхы орон дотор угаа олон гражданинуудай улам ехээр табижа байгаа үедэ, правительство хадаа өөhэдынгөө интересүүдые ба өөhэдынгөө ами наhые хамгаалхын тула ажалшадай эмхидэхэ, ажаллаха ба тэмсэхэ эрхые хэрэг дээрэнь болюулха гэжэ шиидэнэ.

Капиталистнууд ба помещигүүдэй үсөөн тоото группын эгоизмда эсэргүү тэмсэжэ, таряа талха, газар ба хүдэлмэриие хүдэлмэришэд, албахаагшад ба таряашадай эрижэ байгаа үедэ, правительст хадаа өөhэдынгөө интересүүдые б социальна реформонуудые б лүүлхын тула ажалша олониит дэмжэлгые бэдэрхын орондо, ф шистска байгуулалтада эсэрг тэмсэлдэ туйлаhан сүлөөнүүдые ажалшадhаа буляан абана.

Правительствоор соносхогдоhо хэмжээнүүдые 1946 оной июни 2-hоо мүнөөдэр хүрэтэр Итали ниитын гуримые эбдэhэн хамаг ехэ фактор мүн гэжэ Итали компартиин хүтэлбэри тоолоно (1946 оной июниин 2 — 3-н Италида гүрэниие ударидаха ф мо тухай асуудалаар референд хэгдэжэ, Италида республика носхогдоо hэн).

Де Гаспериин хархис клерикал на правительство хадаа граждан ска ехэ байлдаануудай хүшэр х дэ үеын бодото перспективые о ной урда нээгээ, юундэб гэх демократическа үзэлтэй бү гражданинууд эрид буруушаа мэдүүлэнгүйгөөр ба демократи ка республиканска сүлөөнүү хамгаалалтада зогсонгүйгө правительствена заналтануу хажуугаар ямаршье ушарта гэржэ гарахагүй байна.

Демократическа сүлөөнүү хааха зорилготой, фашизмые хин hэргээхэ ямаршье hэдэлгэнүү тэ эсэргүү бүхы ажалшадай тэм лые тааруулан ябуулхын тула с циалистическэ партиин хүтэлб тэй холбоотой ажаллаха г шиидэбэ.

Компартиин хүтэлбэри ха партиин центральна комите пленум зарлаба».

Италиин социалистическэ ба коммунистическэ партинуудай центральн зүблэрэлгын комитедэй уряал

РИМ, мартын 19. (ТАСС). Социалистическэ ба коммунистическэ партинуудай центральна зүблэрэлгын комитет коммюнике толилоо, тэрээн соогоо, «фашизмда ба гадаадын эзэмдэгшэдтэ эсэргүү тэмсэлдэ итальянска арадай туйлаhан хүн бүриин сүлөөнүүдые ба суглаан, үгэ, пропагандын сүлөөе усадхаха ябадалда шэглүүлэгдэжэ, конституциие эгээл хорото муухайгаар эбдэhэн ябадал мүн» гэжэ правительствын шиидхэбэриие тайлбарилна.

«Христианско - демократическа правительство хадаа,—гэжэ коммюнике соо хэлэгдэнэ,—«итальянска социальна хүдэлөөн» гэдэгэй харьяата фашистнуудаар өмхидхэгдэhэн хардалга гүрдэлгын ябуулгануудай гол гэмтэн ба хабаадагшань мүн.

Социалистнууд, коммунист ажалшад ба бүхы үнэн бод демокрадууд дура зоргоороо лоhон эдэ хуулитабэшэ хэмжэ дые тоодо абажа шадахагү өөhэдынгөө конституционно нүүдые урдынхида адляар лүүлхэ хүсэлэнтэй гэжэ зүблэ гын комитет мэдүүлбэ. Аюул налта доро арадай сүлөөнү ороhон газар бүхэндэ, завод дээрэ, городууд ба деревни республиканска конституци гаалха ябадалда зорюулагд арад ниитын эдэбхитэ тэмсэл буруушаал орьелон бадараг Фашизмын диктатурын ба да замда Италиие бусаан абаа гэhэн ямаршье hэдэлгэнүүдтэ рюу үгэхын түлада бүхы итал цуудай антифашистска демок ческа нэгэдэл бүхэжэн мандаг

Газарай түлөө итальянска таряашадай тэмсэл

РИМ, мартын 18. (ТАСС). «Унита» газетын мэдээсэhэнэй ёhоор, дотоодын хэрэгүүдэй министр Шельбын захиралтаар абтаhан полицейскэ терророй хэмжээнүүдэй байгаашье hаа, Калабриин таряашад ба батрагууд помещигүүдhээ эзэлжэ абаhан газар дээрэ үлэбэ. Үсэгэлдэр Козенц городhоо Никастрын райондо (Катандзаро провинци) грузовигуудаар асарагдаhан 200 шахуу карабинернууд помещигүүдhээ эзэлжэ абаhан участок дээрээ хүдэлмэрилжэ байhан батрагуудые жадалан атаковалба. Полицейскэ хэhээлтын 9 батрагууд жадаар хадхуу шархатаhан ба олон хүнүүд, тоодо эхэнэрнүүд буугаар сол лан шархатаба.

Катандзаро провинциин союзна организацинууд бүхы винцида буруушаалай 12 ча забастовко соносхобо.

Үсэгэлдэр, Сардинида Кал провинциин профсоюзна хүтэл лэгшэдые арестовалhан ябад эсэргүү буруушаалай 1 часай бастовко соносхогдоо.

Итальянска правительствын хархис шэрүүн шиидхэбэринүүд тушаа Италиин арад ехээр дураа гутана

РИМ, мартын 20. (ТАСС). Римдэ абтаhан мэдээсэлнүүдэй ёhоор, Хойто Италиин промышленна центрнүүд энэ үглөөгүүрhээ хойшо ажалшадай буруушаалай хүсэтэ хүдэлөөгөөр эзэлэгдэбэ, эдэнэр хадаа «ниитын гуримые сахиха» тухай онсо хэмжээнүүд тушаа правительствын гаргаhан шиидхэбэринүүдые эрид шууд буруушаана.

Мүнөө үглөөгүүр Генуяда хэдэн арбаад мянган ажалшадай хабаадалгатай демонстраци болоо. Предприятинууд, порт, городской транспорт хүдэлмэреэ зогсоогоо. Хархис шэрүүн хэмжээнүүдтэ эсэргүү буруушаал мэдүүлhэн плакатануудаар няагдаhан трамвайна вагонууд демонстрантнуудые городой центр тээшэ абаашана.

Миланай ажалшад хүдэлмэреэ зогсообо. Тэндэхи хүдэлмэришэд хадаа ажалай палатын гүйсэдхэхэ комитедэй заседаниин боложо байhан, ажалай палатын байшан тээшэ олооро сугларба. Демонстрантнуудаар дүүрэн городой гол магистральнууд дээрэ городской транспортаар ябалга зогсоо хой.

Болоньедохи фабриканууд б водуудай хүдэлмэришэд хүд реэ зогсоогоод, городой цен демонстраци хэбэ. Город транспорт хүдэлнэгүй. Ажа болбол социалистическэ ба ко нистическэ партинуудай зүбл гын комитедэй, тэрэшэлэн аж палатын гүйсэдхэхэ комит шиидхэбэри гаргахые хү байна. Тэндэхи засагаархид п цейскэ хүсэнүүдые Болонье т асарна.

Тэрэшэлэн Туринда, Флор дэ, Тернэдэ, Пескарада забо конууд, митингнүүд ба демо цинуудай боложо байhан т мэдээсэлнүүд абтаба.

Ороной гол городуудай а палатануудай гүйсэдхэхэ ко дүүд суглараад, Итальянска дэниитын ажалай конфеде секретариадай заседаниин ш бэри хүлеэжэ байна.

Харюусалгата редактор
Д. Д. ЛУБСАН

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн), ТЕЛЕФОНУУД: отв редактора—23; АТС—1 80 зам. отв. редактора—7-85; отв секретаря 3-23; отделов партийной и комсомольской жизни, культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации—7-85; сельского хозяйства, промышленности и транспорта—6 84; переводов—3-23; писем трудящихся и информации—6-84 (2 зв.); об'явлений 2-64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—16.

Н—02260. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.